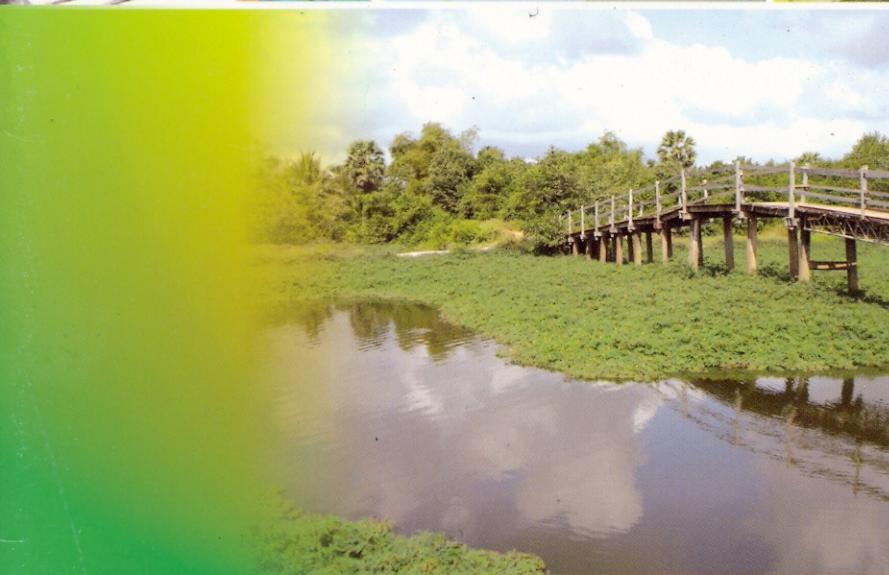

โครงการพัฒนาระบบข้อมูลสถานการณ์คุณภาพน้ำ : หนึ่งก้องกีน หนึ่งจุดติดตามตรวจส่อปคุณภาพน้ำ

สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16
สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คำนำ

รายงานฉบับนี้ เรียบเรียงจากผลการดำเนินโครงการ “พัฒนาระบบข้อมูลสถานการณ์คุณภาพน้ำ : หนึ่งห้องดิน หนึ่งจุดติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ” ซึ่งดำเนินงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16 ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ.2550 โดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภายใต้โครงการ ติดตามประเมินผลการดำเนินงานภายใต้แผนแม่บทการพัฒนาสิ่งแวดล้อมน้ำท่าเรือสาขาวิชาโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

รายงานฉบับนี้ เป็นข้อมูลพื้นฐาน (baseline) ที่ใช้แนวโน้มคุณภาพน้ำในลำน้ำ/แหล่งน้ำที่สำคัญต่อการอนุรักษ์และรักษา หรือฟื้นฟู ในแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ของพื้นที่สิ่งแวดล้อมน้ำท่าเรือสาขาวิชา ซึ่งเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ 25 จุ่นน้ำหลักของประเทศไทย แม้ข้อมูลในรายงานฉบับนี้จะยังไม่ครอบคลุมทุกจังหวัด และเป็นข้อมูลจากการติดตามตรวจสอบเพียงสองครั้งที่ตาม แต่ถ้าเป็นข้อมูลที่จะถูกประยุกต์ให้ทุกภาคส่วนที่ต่างมีความห่วงใยต่อทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมของสิ่งแวดล้อมน้ำท่าเรือสาขาวิชา ให้ทราบถึงแนวโน้มและวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้น และพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองที่จะเข้าเป็นส่วนหนึ่งของการแก้ไขปัญหา ตั้งแต่บัดนี้ แทนที่จะติดว่าเป็นปัญหาของคนไม่知名หนึ่ง หรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเท่านั้น

ท้ายสุด การติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำในแต่ละ ลำน้ำ/แหล่งน้ำ สำเร็จได้ทั้งหมดทั้งหมด 178 แห่ง ในพื้นที่สิ่งแวดล้อมน้ำท่าเรือสาขาวิชา ซึ่งเป็นหุ้นส่วนสำคัญของโครงการนี้ ต้องขอคุณไว้วัน ที่นี้ด้วย

นางสาวจังจิตร์ นีรนาทเมธีกุล
ผู้อำนวยการสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16

ฤดูกาล 2550

สารบัญ CONTENTS

	หน้า
คำนำ	1
สารบัญ	1
บทนำ	2
ลักษณะพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	4
คุณภาพน้ำของลักษณะในองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น	11
การสำรวจความพึงพอใจ	25
สรุป	31
ภาคผนวก	
ก มาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำพิสดับ	ก-1
ข คุณภาพน้ำขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในพื้นที่สิ่งแวดล้อมน้ำท่าเรือสาขาวิชา	ข-1

ความเป็นมา

ในแผนแม่บทการพัฒนาคุณน้ำทะเลสาบส่งขลາ ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์หลักๆ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ ยุทธศาสตร์ที่ 2 : ใช้ประโยชน์ทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 3 : ควบคุมและป้องกันมลพิษ ยุทธศาสตร์ที่ 4 : อนุรักษ์พื้นที่ คิลป์วนธรรม โบราณสถานและแหล่งท่องเที่ยว และยุทธศาสตร์ที่ 5 : เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการคุณน้ำทะเลสาบส่งขลາ

ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 3 : ควบคุมและป้องกันมลพิษ ได้กำหนดเป้าหมายคือ “ป้องกัน ควบคุม และแก้ไขปัญหามลพิษ ให้อยู่ในระดับมาตรฐาน” ทั้งนี้ เพื่อจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้วิสาหกิจที่ดำเนินการได้ในภาคีฯ สามารถบรรลุผล คือ “คุณภาพชีวิตดีขึ้น โดยมีตัวชี้วัด ความสำเร็จของการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์นี้คือ “ร้อยละ 85 ของแหล่งน้ำผิวดินมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ระดับพอใช้ขึ้นไป”

การควบคุมและป้องกันมลพิษ เป็นส่วนหนึ่งที่จะเป็นการรักษาคุณภาพลิ่งแวดล้อมที่ดีให้กับพื้นที่คุณน้ำทะเลสาบส่งขลາ นั่นหมายถึงประชาชนย่อมได้รับผลประโยชน์นี้ไปด้วย คือ คุณภาพชีวิตดีขึ้น โดยมีตัวชี้วัด ความสำเร็จของการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์นี้คือ “ร้อยละ 85 ของแหล่งน้ำผิวดินมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ระดับพอใช้ขึ้นไป”

นอกจากนี้ ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 5 : เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการคุณน้ำทะเลสาบส่งขลາ ซึ่ง มาตรการหนึ่งของการเพิ่มประสิทธิภาพ คือ การจัดทำฐานข้อมูลคุณน้ำที่เป็นมาตรฐาน รวดเร็ว และต่อเนื่อง เพื่อ ใช้ในการจัดทำยุทธศาสตร์ การติดตามผล การทำงานยเหตุการณ์ และ/หรือ เดือนกัยล่วงหน้า รวมทั้งมีการเฝ้าระวังคุณภาพลิ่งแวดล้อม และประเมินความสมมูลของคุณน้ำอย่างต่อเนื่อง

จากการสำรวจการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำของสำนักงานลิ่งแวดล้อมภาคที่ 16 และกรมควบคุมมลพิษ ตั้งแต่ปี 2541-2549 พบร้าคุณภาพน้ำของพื้นที่คุณน้ำทะเลสาบส่งขลາ ส่วนใหญ่อยู่ในสภาพเสื่อมโทรมถึงเสื่อมโทรมมาก โดยมีข้อมูลพื้นฐานคุณภาพน้ำโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับพอใช้ขึ้นไป ประมาณร้อยละ 41

แต่เนื่องจากฐานข้อมูลคุณภาพน้ำที่มีอยู่ในปัจจุบัน เป็นฐานข้อมูลในภาพกว้างเพื่อวางแผนยุทธศาสตร์ในระดับประเทศ/ระดับภาค ซึ่งฐานข้อมูลดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้ขาดข้อมูลของแต่ละพื้นที่ที่จะไปสนับสนุน ลิ่งแวดล้อม เดือนกัย หรือประเมินสถานการณ์คุณภาพน้ำ ในการระบุต้นให้ทุกภาคีในพื้นที่ อาทิ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานต่างๆ ภาคเอกชน นักวิชาการ องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรชุมชนและประชาชน ได้ตระหนัก และเข้ามามีบทบาทและทำหน้าที่ในการบริหารจัดการ ดูแล แก้ไขปัญหาในพื้นที่ ด้วยตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การรักษาคุณภาพลิ่งแวดล้อมที่ดีให้สังคม โดยการรักษาและฟื้นฟูคุณภาพแหล่งน้ำสำคัญให้สามารถใช้ประโยชน์เพื่อการดำรงชีพของประชาชนต่อไป

ดังนั้น สำนักงานลิ่งแวดล้อมภาคที่ 16 ร่วมกับสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและลิ่งแวดล้อม (สพ.) จึงได้ดำเนินโครงการ “พัฒนาระบบข้อมูลสถานการณ์คุณภาพน้ำ : หนึ่งห้องถิ่น หนึ่งจุดติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ” เพื่อให้มีข้อมูล baseline ของคุณภาพน้ำ ครอบคลุมทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่คุณน้ำทะเลสาบส่งขลາ ที่เป็นมาตรฐาน และต่อเนื่อง เพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดทำยุทธศาสตร์และผลักดันให้ทุกภาคีในพื้นที่แปลงแผนแม่บท สู่การปฏิบัติได้สอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริง อีกทั้งเป็นประโยชน์ต่อการติดตามผล การทำงานยเหตุการณ์ และการเดือนกัยล่วงหน้า

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสำรวจเก็บตัวอย่างน้ำ และตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำของคลองหรือลำน้ำหรือแหล่งน้ำให้ครอบคลุมทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา สำหรับการซึ่งสถานการณ์คุณภาพน้ำของแต่ละท้องถิ่นในปัจจุบัน (baseline) และใช้สำหรับการเดือนักยกล่วงหน้า เพื่อการวางแผนป้องกัน และแก้ไข

2. เพื่อพัฒนาฐานข้อมูลให้เป็นข้อมูลสารสนเทศ สำหรับการสื่อสารสู่ภาคต่างๆ ในพื้นที่ ให้เกิดความตระหนักรถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และเข้ามามีส่วนร่วมในการรักษาและฟื้นฟูคุณภาพน้ำในพื้นที่ของตนเองต่อไป

ขอบเขตและวิธีการดำเนินงาน

1. คลอง/ลำน้ำ/แหล่งน้ำ ในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา จำนวน 178 แห่ง แบ่งเป็น

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา 96 แห่ง
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพัทลุง 73 แห่ง
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช 9 แห่ง

ทั้งนี้ โดยประมาณการดำเนินงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และส่งแบบสำรวจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้เลือกคลอง/ลำน้ำ/แหล่งน้ำ ซึ่งสำคัญต่อการอนุรักษ์ รักษา หรือฟื้นฟู ไว้ใช้ประโยชน์เพื่อการดำรงชีพของประชาชนต่อไป และเป็นผู้กำหนดจุดเก็บตัวอย่างน้ำ จำนวน 1 จุด

2. ติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ ด้วยการเก็บตัวอย่างน้ำในคลอง/ลำน้ำ/แหล่งน้ำ ตามจุดที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด จำนวน 2 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 : ช่วงฤดูร้อนที่มีฝนประปราย (วันที่ 19 กุมภาพันธ์ – 2 มีนาคม 2550) และครั้งที่ 2 : ฤดูร้อน (วันที่ 9 - 25 กรกฎาคม 2550) โดยดำเนินการ

(1) สำรวจสภาพทั่วไปของจุดเก็บตัวอย่างน้ำ เช่น ความกว้าง ความลึก สี ขยะหรือวัชพืชริมคลอง สิ่งกีดขวางลำน้ำ รวมทั้งการใช้ประโยชน์คลองปัจจุบันและกิจกรรมริมคลอง

(2) วัดพิกัดทางภูมิศาสตร์ของจุดเก็บตัวอย่างน้ำ

(3) ตรวจวัดคุณภาพน้ำภาคสนาม ได้แก่ ความเป็นกรด-ด่าง อุณหภูมิน้ำ และความเค็ม (กรณีที่อยู่ใกล้ชายฝั่งทะเล) และค่าออกซิเจนละลายน้ำ (DO)

(4) ตรวจวัดค่าความสกปรก (BOD) (เก็บตัวอย่างและตรวจวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการด้านลิ่งแวดล้อมของสำนักงานฯ)

3. สำรวจความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาทั้ง 178 แห่ง

4. วิเคราะห์ ประมาณผล และจัดทำรายงานผลคุณภาพน้ำในลำน้ำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

ประโยชน์ที่จะได้รับ

มีฐานข้อมูลลุ่มน้ำที่เป็นมาตรฐาน เป็นปัจจุบัน และต่อเนื่อง สามารถนำมาใช้ในการติดตามและประเมินคุณภาพน้ำ ให้เกิดข้อมูลในการสนับสนุนและส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์และจัดทำแผนปฏิบัติการของแต่ละท้องถิ่น เพื่อการรักษาและฟื้นฟูคุณภาพน้ำในแต่ละท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

ลำน้ำในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สภาพก้าวไปของพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ครอบคลุมพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพัทลุงทั้งจังหวัด จังหวัดสงขลา 12 อำเภอ และจังหวัดนครศรีธรรมราช 2 อำเภอ ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา มีพื้นที่ประมาณ 8,495 ตารางกิโลเมตร แบ่งเป็นแผ่นดิน 7,455 ตารางกิโลเมตร และเป็นพื้นที่ทะเลสาบ 1,040 ตารางกิโลเมตร ความยาวจากเหนือจรดใต้ประมาณ 150 กิโลเมตร และจากตะวันออกถึงตะวันตกประมาณ 65 กิโลเมตร

ลักษณะภูมิประเทศของพื้นที่ลุ่มน้ำฯ ทางทิศตะวันตกมีเทือกเขาบรรทัดเป็นสันปันน้ำ ทอดตัวยาวในแนวเหนือ-ใต้ ทางทิศใต้เป็นส่วนหนึ่งของเทือกเขาน้ำตกกาลาครี เทือกเขาทั้งสองปักคลุมด้วยป่าไม้และเป็นแหล่งต้นน้ำของลุ่มน้ำนี้ ลั้ดจากพื้นที่ภูเขาลงมาจะเป็นที่ร่วนสับเนินเขาเตี้ยๆ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่าดงดิบ ภูเขา ลั้ดลงมาเป็นที่ร่วนขนาดใหญ่ ล้อมรอบตัวทะเลสาบ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นาข้าว ส่วนทางด้านตะวันออกเป็นที่ร่วนชายฝั่งทะเลติดต่อกับอ่าวไทย

ระบบนิเวศของทะเลสาบสงขลาเป็นระบบนิเวศในลักษณะที่เรียกว่า “ลากูน (lagoon)” หรือ “ทะเลกึ่งปิด” โดยมีทางออกติดต่อกับทะเลอ่าวไทย ทำให้มีระบบนิเวศที่มีความหลากหลาย เพราะได้รับอิทธิพลทั้งจากน้ำจืดที่ไหลลงมาจากเทือกเขาน้ำตก และน้ำทะเลที่นุน ทำให้ทะเลสาบสงขลาเป็นแหล่งแหล่งกักเก็บน้ำและระบายน้ำตามธรรมชาติ ที่มีเอกลักษณ์พิเศษ คือ มีระบบนิเวศ 3 น้ำ ที่มีการผสมผสาน ทั้งน้ำจืด น้ำกร่อย และน้ำเค็ม โดยทั่วไปแล้วสามารถแบ่งทะเลสาบสงขลาตามระบบนิเวศวิทยาออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

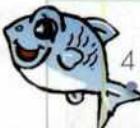
1. ทะเลน้อย เป็นส่วนที่เล็กที่สุด คือ มีพื้นที่ประมาณ 28 ตารางกิโลเมตร ลึกประมาณ 1.5 เมตร อยู่ตอนบนสุดและแยกออกจากทะเลสาบ โดยมีคลองน้ำเรียมเชื่อมระหว่างทะเลน้อยกับทะเลสาบท่อนบน สภาพน้ำเป็นน้ำจืด มีพืชนานาชนิดขึ้นอยู่ร้อนๆ รวมทั้งพืชน้ำ พากผัดบัวฯ จอกเห็น กก มีป่าพรุขนาดใหญ่และเป็นแหล่งน้ำนานาชนิด ทั้งนกประจำถิ่นและนกอพยพ

2. ทะเลสาบทอนบน (ทะเลหลวง) เป็นส่วนบนของทะเลสาบสงขลาถัดจากทะเลน้อยลงมาจนถึงทะเลใหญ่ อำเภอระแสสินธุ มีหัวน้ำกว้างใหญ่ที่สุด โดยมีพื้นที่ประมาณ 458 ตารางกิโลเมตร ความลึกเฉลี่ยประมาณ 2 เมตร ในอดีตทะเลหลวงเป็นท้องน้ำจืดขนาดใหญ่ ในช่วงฤดูฝนจะเป็นน้ำจืด แต่บางปีมีการรุกรุกตัวของน้ำเค็มในช่วงฤดูร้อน ทำให้ค่าความเค็มสูงถึง 10 ส่วนในพันส่วน (ppt)

3. ทะเลสาบทอนกลาง อยู่ถัดจากทะเลหลวงลงมา ตั้งแต่บริเวณแนวเคาะใหญ่ทางใต้ไปบรรจบกับเขตอำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง อำเภอสพาระ จนถึงบริเวณปากกรอ อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ประมาณ 376 ตารางกิโลเมตร ความลึกเฉลี่ยประมาณ 2 เมตร เป็นส่วนของทะเลสาบที่มีภาวะมากมายที่ลำดับ เช่น เกาะสี เกาะห้า (ซึ่งเป็นที่สัมปทานรัฐกับชาวบ้าน) เกาะหมาก และเกาะนางคำ เป็นต้น ทะเลสาบช่วงนี้มีการผสมผสานของน้ำเค็มและน้ำจืด จึงมีระบบนิเวศที่เป็นทั้งน้ำจืดและน้ำกร่อยซึ่งเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาล และเป็นช่วงที่มีพืชนานาปักษ์คุ้มอยู่ทั่วไป

4. ทะเลสาบทอนล่าง เป็นส่วนที่อยู่ตอนนอกสุด โดยเริ่มจากจุดที่เชื่อมต่อกับอ่าวไทยไปจนถึงบริเวณปากกรอ อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ประมาณ 181 ตารางกิโลเมตร ความลึกเฉลี่ยประมาณ 1.5 เมตร ยกเว้นบริเวณช่องแคบที่ติดกับทะเลอ่าวไทยซึ่งเป็นช่องทางเดินเรือ มีความลึกประมาณ 12-14 เมตร ทะเลสาบส่วนนี้เป็นบริเวณที่มีน้ำเค็ม และได้รับอิทธิพลจากน้ำขึ้นน้ำลง แต่บางส่วนช่วงฤดูฝนจะเป็นน้ำกร่อยจนถึงจีด บริเวณทางตอนใต้มีพื้นที่ป่าชายเลนปักคลุมโดยทั่วไป แต่ปัจจุบันถูกเปลี่ยนแปลงไปเป็นที่อยู่อาศัยและพื้นที่เพาะปลูกมาก

สภาพภูมิอากาศของลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาเป็นแบบร้อนชื้น มีอุณหภูมิเฉลี่ยค่อนข้างสูงสำหรับตอนต่อไป ไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก และแบ่งฤดูกาลออกเป็น 2 ฤดู คือ ฤดูร้อนและฤดูฝน โดยฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึง

เดือนกันยายน ถูกฝนเริ่มในเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ โดยจะมีปริมาณฝนมากที่สุดในช่วงเดือนพฤษภาคมของทุกปี ส่วนช่วงที่เหลือเป็นฤดูร้อนที่มีฝนตกบ้างประปราย

พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา มีเขตการปกครองประกอบด้วย 3 จังหวัด คือ จังหวัดพัทลุงทั้งจังหวัด จังหวัดสงขลา 12 อำเภอ และจังหวัดนครศรีธรรมราช 2 อำเภอ โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล) รวม 178 แห่ง

ตารางที่ 1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

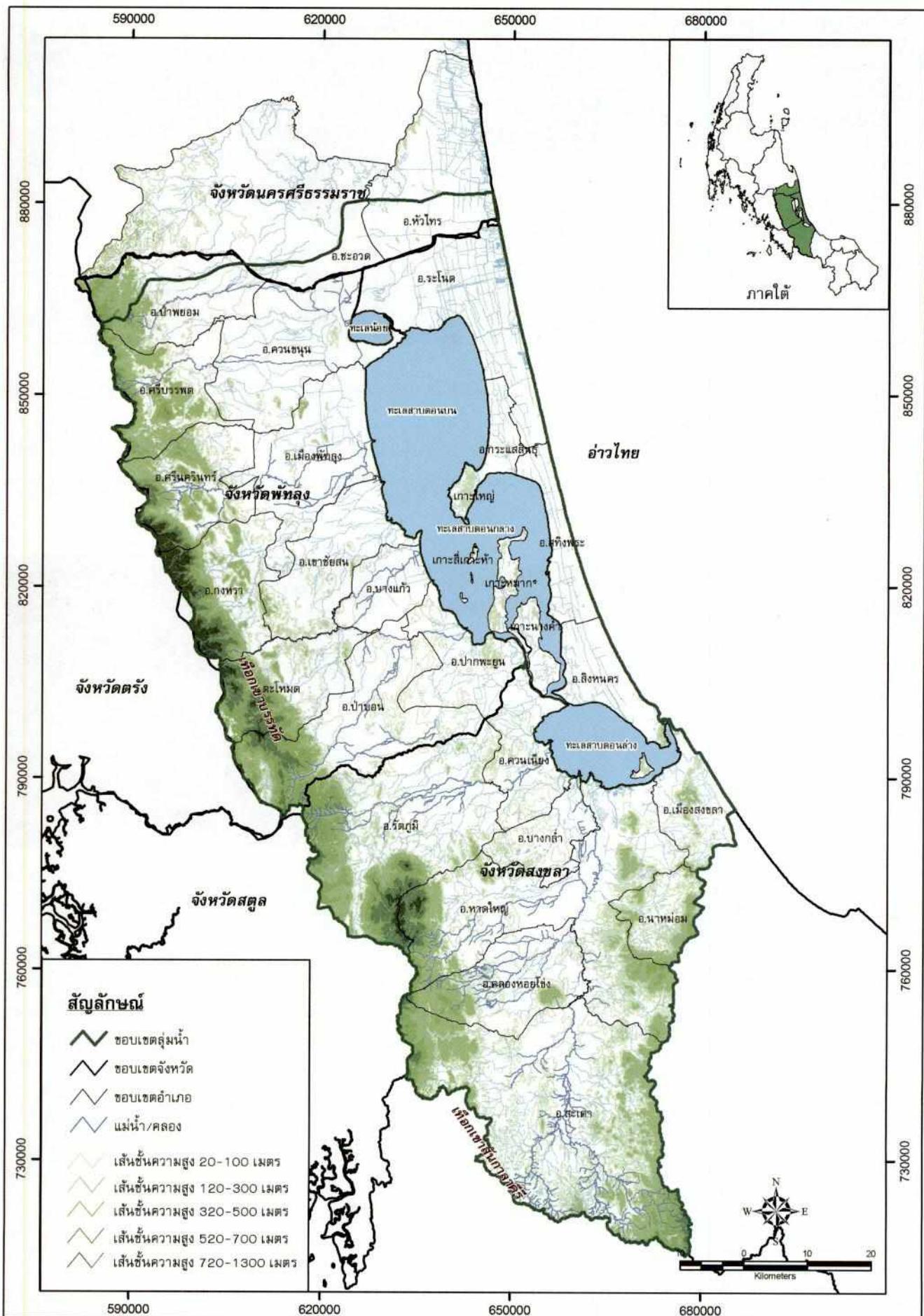
จังหวัด	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น		รวม
	เทศบาล	อบต.	
สงขลา	23	73	96
พัทลุง	9	64	73
นครศรีธรรมราช	2	7	9
รวม	34	144	178

คลอง/ลำน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

ในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา มีโครงข่ายของลำน้ำ الجاريครอบคลุมเกือบทั่วทุกพื้นที่ ซึ่งจากการสำรวจโดยแบบสอบถามพบว่าในแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีคลอง/ลำน้ำ/แหล่งน้ำ ที่สำคัญ (ตารางที่ 2) โดยแหล่งน้ำต่าง ๆ จะมีการใช้ประโยชน์ต่าง ๆ เช่น ใช้ในการเกษตรกรรม การผลิตน้ำประปา การประมง การอุตสาหกรรม ใช้ในครัวเรือน ระบายน้ำจากชุมชน เป็นต้น

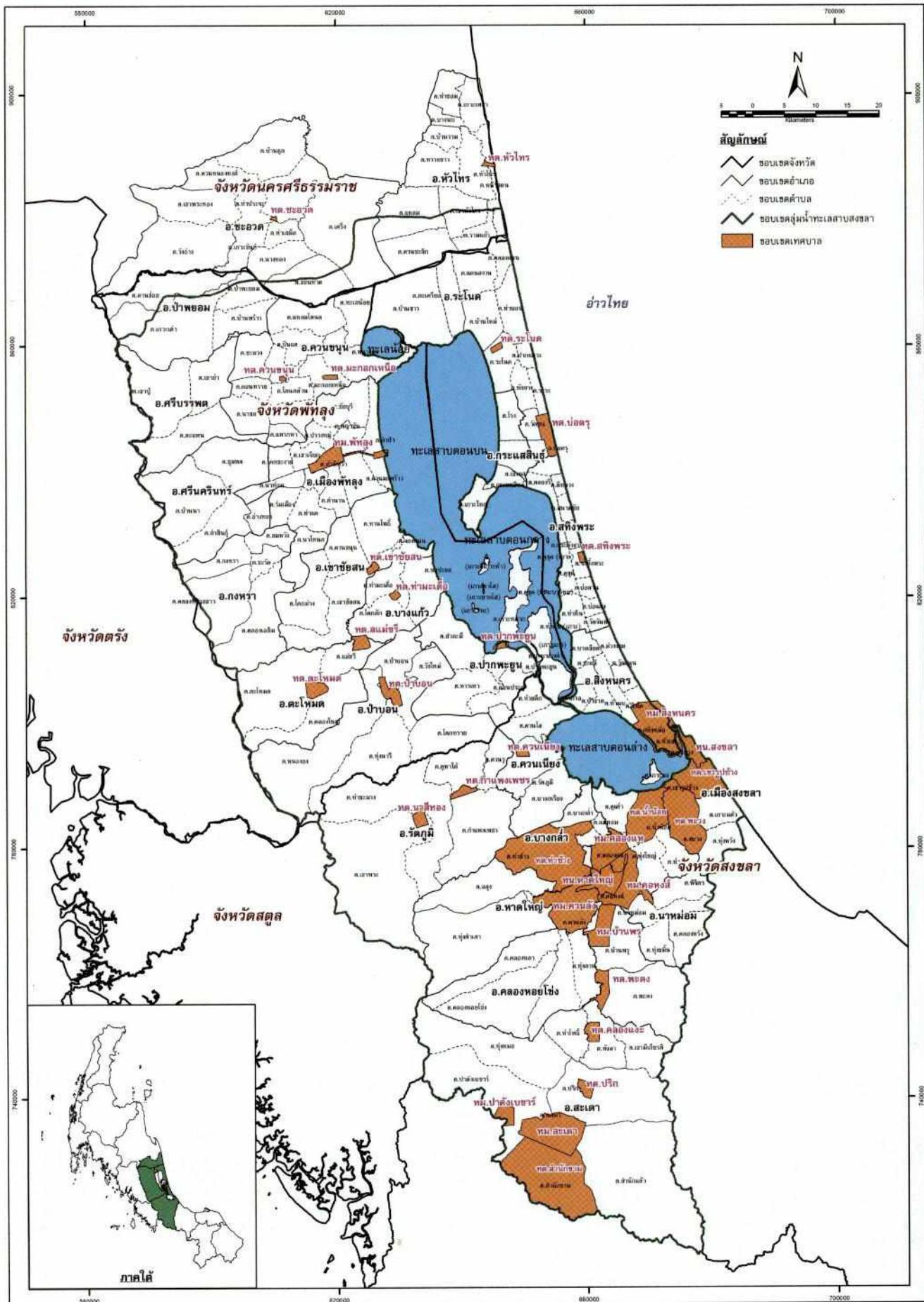

รูปที่ 1 สภาพทางภูมิศาสตร์ของลุ่มน้ำทะเลสาบส่งข้าว

โครงการพัฒนาระบบข้อมูลสถานการณ์คุณภาพน้ำ : หนึ่งก่อต้น หนึ่งจัดติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ

รูปที่ 2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

โครงการพัฒนาระบบข้อมูลสถานการณ์คุณภาพน้ำ : หนึ่งก่องกัน หนึ่งจุดติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ

ตารางที่ 2 คอลอง/ลอน/แม่เหล็ก ที่สำหรับแม่ต่อกล่องส่วนห้องลิน

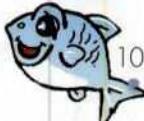
ชื่อวัสดุ	ลักษณะ	รายการ	รายละเอียดของลูกบานหัวที่ต้องติดตั้งที่ต้องให้ในหน้าผือห้อง ยก.
นาฬิกาซีรี-รัฐบาล	ชั้นอัด	หัด ชะลอตัว	แม่เหล็กหูห้องวีซื้อกล่องห้องน้ำ
		บานชุดน้ำยา	คลองไฟ, คลองลม, คลองไฟ, คลองลม, คลองไฟ, คลองลมน้ำ
	ยันต์หัวเร็ว	คลองบันไดห้อง, คลองบันไดห้อง, คลองห้องน้ำ, คลองห้องน้ำ, คลองห้องน้ำ	
	ยันต์น้ำยาต่อ	ถังน้ำยาเคลือบ, คลองห้องน้ำ, คลองห้องน้ำ, คลองห้องน้ำ, คลองห้องน้ำ	
หัวไทร	หัวไบร์	คลองหัวไบร์, คลองหัวไบร์	คลองหัวไบร์, คลองหัวไบร์, คลองหัวไบร์
	ยันต์หัวเร็วทอน	คลองหัวไบร์-ปะทุหัวไบร์, คลองหัวเร็ว, คลองหัวเร็ว, คลองหัวเร็ว, คลองหัวเร็ว	
	ยันต์หัวน้ำดึง	คลองหัวน้ำดึง, คลองหัวน้ำดึง, คลองหัวน้ำดึง, คลองหัวน้ำดึง	
	ยันต์หัวน้ำเข้า	คลองหัวน้ำเข้า, หัวไบร์, คลองหัวน้ำเข้า	คลองหัวน้ำเข้า, หัวไบร์, หัวไบร์
	ยันต์หัวน้ำออก	คลองหัวน้ำออก, หัวไบร์, คลองหัวน้ำออก	คลองหัวน้ำออก, หัวไบร์, หัวไบร์
พื้นดูด	กรองน้ำ	ยันต์หัวไบร์ หัวไบร์, หัวไบร์, หัวไบร์, หัวไบร์, หัวไบร์	หัวไบร์, หัวไบร์, หัวไบร์, หัวไบร์, หัวไบร์
	ยันต์หัวเร็ว	คลองหัวเร็ว, หัวไบร์, หัวไบร์, หัวไบร์, หัวไบร์	หัวไบร์, หัวไบร์, หัวไบร์, หัวไบร์
	ยันต์หัวน้ำเข้า	หัวไบร์, หัวไบร์, หัวไบร์, หัวไบร์, หัวไบร์	หัวไบร์, หัวไบร์, หัวไบร์, หัวไบร์
	ยันต์หัวน้ำออก	หัวไบร์, หัวไบร์, หัวไบร์, หัวไบร์, หัวไบร์	หัวไบร์, หัวไบร์, หัวไบร์, หัวไบร์
	ยันต์หัวน้ำดึง	หัวไบร์, หัวไบร์, หัวไบร์, หัวไบร์, หัวไบร์	หัวไบร์, หัวไบร์, หัวไบร์, หัวไบร์
	ยันต์หัวน้ำเข้า	หัวไบร์, หัวไบร์, หัวไบร์, หัวไบร์, หัวไบร์	หัวไบร์, หัวไบร์, หัวไบร์, หัวไบร์
	ยันต์หัวน้ำออก	หัวไบร์, หัวไบร์, หัวไบร์, หัวไบร์, หัวไบร์	หัวไบร์, หัวไบร์, หัวไบร์, หัวไบร์
	ยันต์หัวน้ำดึง	หัวไบร์, หัวไบร์, หัวไบร์, หัวไบร์, หัวไบร์	หัวไบร์, หัวไบร์, หัวไบร์, หัวไบร์
เฟอร์นิเจอร์		หัวไบร์หัวเด่น	คลองหัวไบร์หัวเด่น
		หัวไบร์หัวกว้าง	คลองหัวไบร์หัวกว้าง, หัวไบร์หัวกว้าง, หัวไบร์หัวกว้าง
		ยันต์หัวน้ำบุบบุบ	หัวไบร์หัวบุบบุบ, หัวไบร์หัวบุบบุบ, หัวไบร์หัวบุบบุบ
		ยันต์หัวน้ำซ่อน	หัวไบร์หัวซ่อน, หัวไบร์หัวซ่อน, หัวไบร์หัวซ่อน
		ยันต์หัวน้ำหัวไทร	หัวไบร์หัวไทร, หัวไบร์หัวไทร, หัวไบร์หัวไทร
		ยันต์หัวน้ำบาน	หัวไบร์หัวบาน, หัวไบร์หัวบาน, หัวไบร์หัวบาน
ความตันน้ำ		หัวมีดกัดหัวตัน	คลองหัวมีด, หัวมีดหัวตัน, หัวมีดหัวตัน
		ยันต์หัวน้ำจุ่ม	คลองหัวน้ำจุ่ม, หัวจุ่มหัวจุ่ม, หัวจุ่มหัวจุ่ม
		ยันต์หัวน้ำจุ่ม	คลองหัวน้ำจุ่ม, หัวจุ่มหัวจุ่ม, หัวจุ่มหัวจุ่ม
		ยันต์หัวน้ำจุ่ม	คลองหัวน้ำจุ่ม, หัวจุ่มหัวจุ่ม, หัวจุ่มหัวจุ่ม
		ยันต์หัวน้ำจุ่ม	คลองหัวน้ำจุ่ม, หัวจุ่มหัวจุ่ม, หัวจุ่มหัวจุ่ม
		ยันต์หัวน้ำจุ่ม	คลองหัวน้ำจุ่ม, หัวจุ่มหัวจุ่ม, หัวจุ่มหัวจุ่ม
		ยันต์หัวน้ำจุ่ม	คลองหัวน้ำจุ่ม, หัวจุ่มหัวจุ่ม, หัวจุ่มหัวจุ่ม
		ยันต์หัวน้ำจุ่ม	คลองหัวน้ำจุ่ม, หัวจุ่มหัวจุ่ม, หัวจุ่มหัวจุ่ม
		ยันต์หัวน้ำจุ่ม	คลองหัวน้ำจุ่ม, หัวจุ่มหัวจุ่ม, หัวจุ่มหัวจุ่ม
		ยันต์หัวน้ำจุ่ม	คลองหัวน้ำจุ่ม, หัวจุ่มหัวจุ่ม, หัวจุ่มหัวจุ่ม
		ยันต์หัวน้ำจุ่ม	คลองหัวน้ำจุ่ม, หัวจุ่มหัวจุ่ม, หัวจุ่มหัวจุ่ม
หัวไทร	หัวไบร์	หัวไบร์หัวเด่น, หัวไบร์หัวเด่น	หัวไบร์หัวเด่น, หัวไบร์หัวเด่น
	หัวไบร์	หัวไบร์หัวเด่น	หัวไบร์หัวเด่น, หัวไบร์หัวเด่น
	หัวไบร์ไนค์	หัวไบร์หัวเด่น	หัวไบร์หัวเด่น, หัวไบร์หัวเด่น

โครงการพัฒนาระบบข้อมูลสถาบันการศึกษาเพื่อสนับสนุนการดำเนินการ : หนึ่งก้องกีบ หนึ่งจุดติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ

ตารางที่ 2 คลอง/ล้านนา/แหล่งน้ำ ที่สำคัญในแผนที่ของกรุงศรีอยุธยาท้องถิ่น (ต่อ)

ชั้นหลัก	ชั้นกอ	ชั้นบก	ชั้นทศ	ชื่อคลอง/ล้านนา/แหล่งน้ำที่สำคัญที่อยู่ในพื้นที่ของ อบต.
	อบต.ห้วยโภ	อบต.ห้วยโภ	คลองสูงสะภา	
	อบต.เขมรเมือง	คลองรัตน์วิชัยฯ, คลองน้ำได้		
	อบต.ป่าสักน้ำดี	คลองไห่ยุ่, คลองไม้ได้		
	อบต.วีริก	คลองสูงสะภา, คลองพัฒนา, คลองวีริก, คลองล้านนา, คลองจอกดำเนิน		
	อบต.สำเภาเด็น	คลองสะเดด		
พืช苑คร	หม.เสิงหนานว	คลองพากใหญ่, คลองอุด, คลองแม่น้ำ		
	อบต.แม่เพ็ชร์	คลองคลองน้ำใหญ่ 2, คลองแม่น้ำ, คลองบานเยี้เรี, คลองลักษ์วัด, คลองแม่น้ำใหญ่, คลองเจษฐ์		
	อบต.ว่างงาน	คลองอังกฤษ, ถนนสีลมใหญ่ 2, คลองแม่น้ำ 2,7,8		
	อบต.วันเดช	คลองพากใหญ่, คลองจอกใหญ่		
	อบต.สะเม็ด	แม่น้ำสาย 1,2,3,5		
	อบต.วัดพจน์	คลองแม่น้ำ		
	อบต.บัวขาว	คลองป่ากระ		
	อบต.ป่าชาติ	คลองแม่น้ำ, คลองพี, คลองหัวหม่อน		
	อบต.คำน้ำบ	คลองตากใหญ่, คลองญูก,		
	อบต.สีใจ	คลองแม่น้ำหมา, สรวงน้ำ, อบต.สีใจ		
หม.ไทรโยค	หม.หอดไห่ยุ่	คลองสูงสะภา, คลองอุด		
	หม.บ้านพูด	คลองห้ามน้ำ, คลองไห่ยุ่, คลองไห่ยุ่, พุ่งคำรา		
	หม.คลองบท	คลองสูงสะภา, คลองอุด, คลองแม่น้ำ		
	หม.คันหะวงศ์	คลองแม่น้ำ, คลองเรือ,		
	หม.คำนันต์	คลองอุด, คลองจอก, คลองแม่น้ำ		
	หม.พระคง	คลองสูงสะภา, คลองแม่น้ำ, คลองหัวหม่อน		
	หม.น้ำเมือง	คลองแม่น้ำ, คลองแม่น้ำ		
	อบต.ท่าซึ่งเตา	ช่องแม่น้ำพะรูน, คลองอิตตี, คลองหอย, คลองราช		
	อบต.สูง	คลองแม่น้ำ, คลองจอก, คลองแม่น้ำ, คลองหัวหม่อน		
	อบต.ศรีบูรพา	คลองสูงสะภา, คลองจอก, คลองแม่น้ำ, คลองหัวหม่อน		
	อบต.หัวช้าง	คลองแม่น้ำ, คลองจอก, คลองช้าง, คลองแม่น้ำ, หัวช้าง		
	อบต.หัวแม่	คลองสูงสะภา, คลองจอก, คลองช้าง, คลองแม่น้ำ, หัวแม่		
	อบต.หัวแม่	คลองสูงสะภา, คลองจอก, คลองช้าง, คลองแม่น้ำ, หัวแม่		

โครงการพัฒนาระบบข้อมูลสถานการณ์คุณภาพน้ำ : หนึ่งก่องถิน หนึ่งจุดติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ

คุณภาพน้ำของลำน้ำ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ดัชนีบ่งชี้คุณภาพน้ำ

ในการดำเนินโครงการครั้งนี้ ได้ใช้ดัชนีคุณภาพน้ำ (parameter) ตามมาตรฐานคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน ตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2537) ออกตามความใน พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน (ภาคผนวก ก) โดยใช้ดัชนี ค่าออกซิเจนละลายน้ำ (*Dissolved Oxygen* หรือ *DO*) และ ค่าบีโอดี (*Biochemical Oxygen Demand* หรือ *BOD*) เป็นหลักเพียง 2 ค่า (parameter)

ค่าออกซิเจนละลายน้ำ

ค่าออกซิเจนละลายน้ำ (*Dissolved Oxygen* หรือ *DO*) หมายถึง ปริมาณออกซิเจนที่ละลายน้ำ โดยทั่วไป ออกซิเจนจะเป็นกําชีวิตที่ดีที่สุด สำหรับสัตว์น้ำในแหล่งน้ำที่สะอาด ในบรรดาสิ่งมีชีวิตที่ต้องการออกซิเจนเพื่อรักษาชีวิต เช่น ปลาและสัตว์น้ำอื่นๆ จึงมีค่าออกซิเจนละลายน้ำสูงสุดประมาณ 7-8 มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งการใช้ค่าออกซิเจนละลายน้ำ เป็นดัชนีหนึ่งในการบ่งบอกคุณภาพน้ำ เนื่องจาก

1. ค่าออกซิเจนละลายน้ำ มีความสำคัญต่อการดำรงอยู่ของลิงมีชีวิตที่อาศัยอยู่ในลำน้ำ/แหล่งน้ำ เพื่อใช้ในการหายใจ เช่นเดียวกับมนุษย์ที่ต้องการออกซิเจนในการหายใจ ซึ่งค่าออกซิเจนปริมาณที่เหมาะสมต่อการดำรงชีวิตของปลา ไม่ควรต่ำกว่า 3 มิลลิกรัมต่อลิตร ถ้าค่าออกซิเจนละลายน้ำในแหล่งน้ำมีน้อยเกินไป ปลาและสัตว์น้ำอื่นๆ ก็ไม่สามารถอาศัยอยู่ได้ และตายในที่สุด เพราะขาดออกซิเจนสำหรับการหายใจ

2. ค่าออกซิเจนละลายน้ำ มีความสำคัญในการรักษาสภาวะหรือคุณภาพของแหล่งน้ำนั้นให้เหมาะสมกับการย่อยสลายลิ่งสกปรกที่เป็นสารอินทรีย์หรือฟอกตัวเองให้สะอาด ทั้งนี้ เพราะแหล่งน้ำตามธรรมชาติจะรับเอาลิ่งสกปรกที่เป็นสารอินทรีย์จากที่ต่างๆ เช่น น้ำทึบจากบ้านเรือน น้ำทึบจากโรงงานอุตสาหกรรม น้ำทากในช่วงฤดูฝนที่จะเอามาล้างสกปรกจากพื้นที่ต่างๆ ให้ลงสู่ลำน้ำ ซึ่งในแหล่งน้ำมีลิงมีชีวิตเล็กๆ พวกจุลินทรีย์ ที่จะย่อยลิ่งสกปรกที่เป็นสารอินทรีย์เหล่านี้ โดยใช้ออกซิเจนที่ละลายน้ำ ไปย่อยสลายให้ลิ่งสกปรกกลายเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ไม่มีอันตรายและไม่มีกลิ่นเหม็น ถ้ายังมีลิ่งสกปรกมาก ปริมาณออกซิเจนที่ละลายน้ำ ก็จะยิ่งถูกใช้ไปมาก และเมื่อลำน้ำ/แหล่งน้ำมีออกซิเจนละลายน้ำอยู่น้อย หรือเป็นศูนย์ การย่อยสลายลิ่งสกปรกจะเกิดขึ้นโดยจุลินทรีย์ที่ไม่ใช้ออกซิเจน ทำให้เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีกลิ่นเหม็นหรือเป็นสีดำ จึงทำให้ลำน้ำหลายสายมีสภาพน้ำเน่าเสียเป็นสีดำและมีกลิ่นเหม็น

ด้วยเหตุนี้ จึงจำเป็นต้องกำจัดความสกปรกในน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำ เพื่อมิให้แม่น้ำลำคลองต้องรับความสกปรกมากเกินไป จนไม่สามารถฟอกตัวเองให้สะอาด เพราะออกซิเจนที่ละลายน้ำมีจำกัด

ที่มาของออกซิเจนในน้ำ

ออกซิเจนที่ละลายน้ำ ได้มาจากแหล่งหลักๆ 2 แหล่งคือ

1. จากบรรยายกาศโดยตรง โดยการสัมผัสหรือการละลายน้ำจากบรรยายกาศ ซึ่งขึ้นอยู่กับความดันอากาศ อุณหภูมิรวมทั้งกระแสลมและคลื่นหรือการไหลของน้ำ

2. จากผลพลอยได้จากกระบวนการสังเคราะห์แสง (*Photosynthesis*) ของพืชน้ำ สาหร่าย และแพลงก์ตอนพืช เมื่อมีแสงแดดรูดูน้ำวัน ซึ่งจะผลิตออกซิเจนออกมาระยะห่างในน้ำ

สาเหตุที่ทำให้ค่าออกซิเจนละลายน้ำในลำน้ำลดลง

การลดลงของค่าออกซิเจนละลายน้ำ (*DO*) เนื่องมาจากการหายใจของพืช และสัตว์น้ำ ตลอดวันโดยเฉพาะเวลากลางคืน ซึ่งไม่มีการสังเคราะห์แสง และปริมาณออกซิเจนจะถูกใช้มากยิ่งขึ้นและลดลงอย่างรวดเร็ว เมื่อมีการทิ้ง หรือรบกวนน้ำที่มีอินทรีย์สารลงไป เพราะจุลินทรีย์ที่อยู่ในลำน้ำ/แหล่งน้ำ จะใช้ออกซิเจนในการย่อยสลายอินทรีย์สารเหล่านั้นให้เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ เช่น คาร์บอนไดออกไซด์ และน้ำ

เปื้ออดี

ค่าบีโอดี (*Biochemical Oxygen Demand* หรือ *BOD*) หมายถึง ปริมาณออกซิเจน ที่ต้องการใช้ เพื่อให้แบนค์ที่เรียกนิดใช้ออกซิเจนย่อยสลายอินทรีย์สารที่มีอยู่ในน้ำโลกรหรือน้ำสกปรก ณ อุณหภูมิ 20 องศาเซลเซียส ภายในเวลา 5 วัน

บีโอดี เป็นค่าที่แสดงว่าแหล่งน้ำนั้นมีปริมาณของเสียในรูปการอินทรีย์มากน้อยเพียงใด ถ้าบีโอดีมีปริมาณมาก แสดงว่า แหล่งน้ำนั้นมีปริมาณสารอินทรีย์มาก ทำให้จุลินทรีย์ต้องใช้ออกซิเจนไปเพื่อย่อยสลายสารอินทรีย์มาก ค่าบีโอดีจะมีความสัมพันธ์กับค่าออกซิเจนละลายน้ำ ก่อว่าคือ เมื่อค่าบีโอดีสูงจะพบว่าค่าออกซิเจนละลายน้ำจะต่ำ

ค่าบีโอดี นี้ จะเป็นดัชนีสำหรับการวัดค่าความสกปรกของน้ำเสียที่ออกจากโรงงานอุตสาหกรรมหรือออกจากแหล่งกำเนิดมลพิษต่างๆ และยังใช้เป็นดัชนีชี้วัดประสิทธิภาพของระบบบำบัดน้ำเสีย

สารอินทรีย์หรือความสกปรก ได้แก่ เศษอาหาร เศษพืชผักผลไม้ วัชพืช สมุนไพร ฯลฯ อุจจาระ ปัสสาวะ เป็นต้น ซึ่งมาจากการระบายน้ำที่ออกจากบ้านเรือน โรงงานอุตสาหกรรม การเกษตรกรรม และจากการชะล้างมากกับน้ำหลักในช่วงฤดูฝน

ค่าบีโอดี ในลำน้ำ/แหล่งน้ำ จะเป็นตัวชี้วัดทางอ้อม ที่จะบ่งบอกว่าในลำน้ำหรือแหล่งน้ำนั้น ได้รับน้ำทึบและมีสารอินทรีย์หรือความสกปรกอยู่มากน้อยเพียงใด

ประเภทคุณภาพน้ำ

ในการแบ่งประเภทคุณภาพน้ำ เพื่อชี้สถานการณ์ของคุณภาพน้ำ ว่าอยู่ในเกณฑ์หรือประเภทใด จะเทียบกับค่ามาตรฐานคุณภาพน้ำผู้ดิน ซึ่งแบ่งเป็น 5 ประเภท และกล่าวโดยสรุปเพื่อสื่อสารให้เข้าใจง่าย คือ

ประเภทที่ 1 คุณภาพน้ำดีมากหรือดีเยี่ยม กล่าวคือเป็นไปตามธรรมชาติ โดยปราศจากการปนเปื้อนจากน้ำทั้งหมด

ประเภทที่ 2 คุณภาพน้ำดี

ประเภทที่ 3 คุณภาพน้ำพอใช้

ประเภทที่ 4 คุณภาพน้ำเสื่อมโทรม

ประเภทที่ 5 คุณภาพน้ำเสื่อมโทรมมาก

การประเมินคุณภาพน้ำด้วยค่าออกซิเจนละลายน้ำ

คุณภาพน้ำดี : มีค่า DO = 6 - มากกว่า 6 มิลลิกรัมต่อลิตร

คุณภาพน้ำพอใช้ : มีค่า DO = 4 - น้อยกว่า 6 มิลลิกรัมต่อลิตร

คุณภาพน้ำเสื่อมโทรม : มีค่า DO = 2 - น้อยกว่า 4 มิลลิกรัมต่อลิตร

คุณภาพน้ำเสื่อมโทรมมาก : มีค่า DO = 0 - น้อยกว่า 2 มิลลิกรัมต่อลิตร

ความสกปรกของลำน้ำ

ถ้าในลำน้ำ/แหล่งน้ำ มีค่าบีโอดี (*BOD*) สูง ย่อมหมายถึง ลำน้ำมีความสกปรกมาก ต้องใช้ออกซิเจนในการย่อยสลายมากด้วย ซึ่งจะส่งผลให้ออกซิเจนละลายน้ำในลำน้ำลดลงได้ โดยที่

คุณภาพน้ำดี : มีค่า BOD ในช่วง 0 - 1.5 มิลลิกรัมต่อลิตร

คุณภาพน้ำพอใช้ : มีค่า BOD ในช่วง มากกว่า 1.5 - 2 มิลลิกรัมต่อลิตร

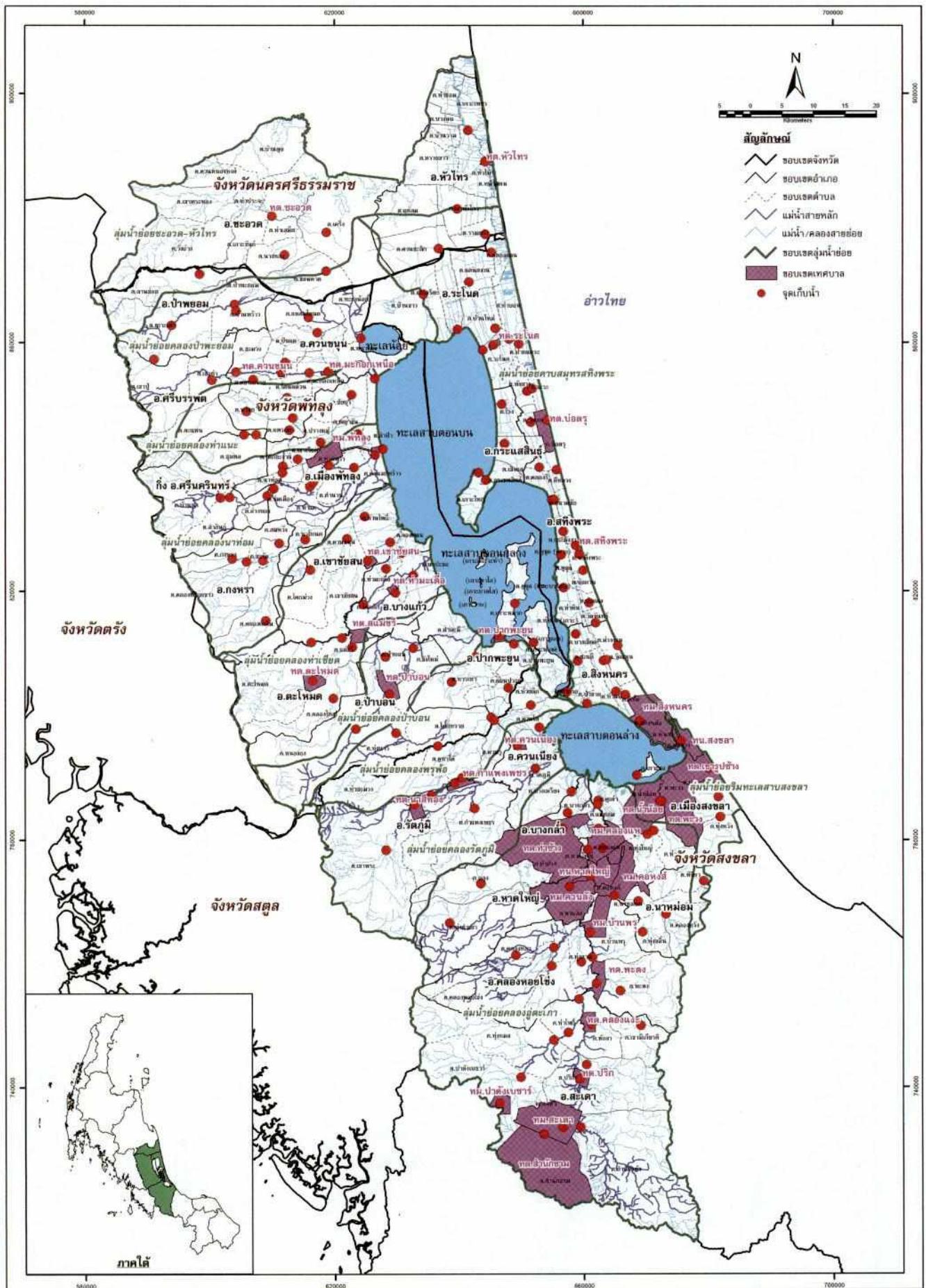
คุณภาพน้ำเสื่อมโทรม : มีค่า BOD ในช่วง มากกว่า 2 - 4 มิลลิกรัมต่อลิตร

คุณภาพน้ำเสื่อมโทรมมาก : มีค่า BOD มากกว่า 4 มิลลิกรัมต่อลิตร

คลอง/ลำน้ำและจุดเก็บตัวอย่างน้ำ

คลอง/ลำน้ำ/แหล่งน้ำ และจุดเก็บตัวอย่างน้ำ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้กำหนด มีจุดพิกัดทางภูมิศาสตร์ ดังแสดงในรูปที่ 3

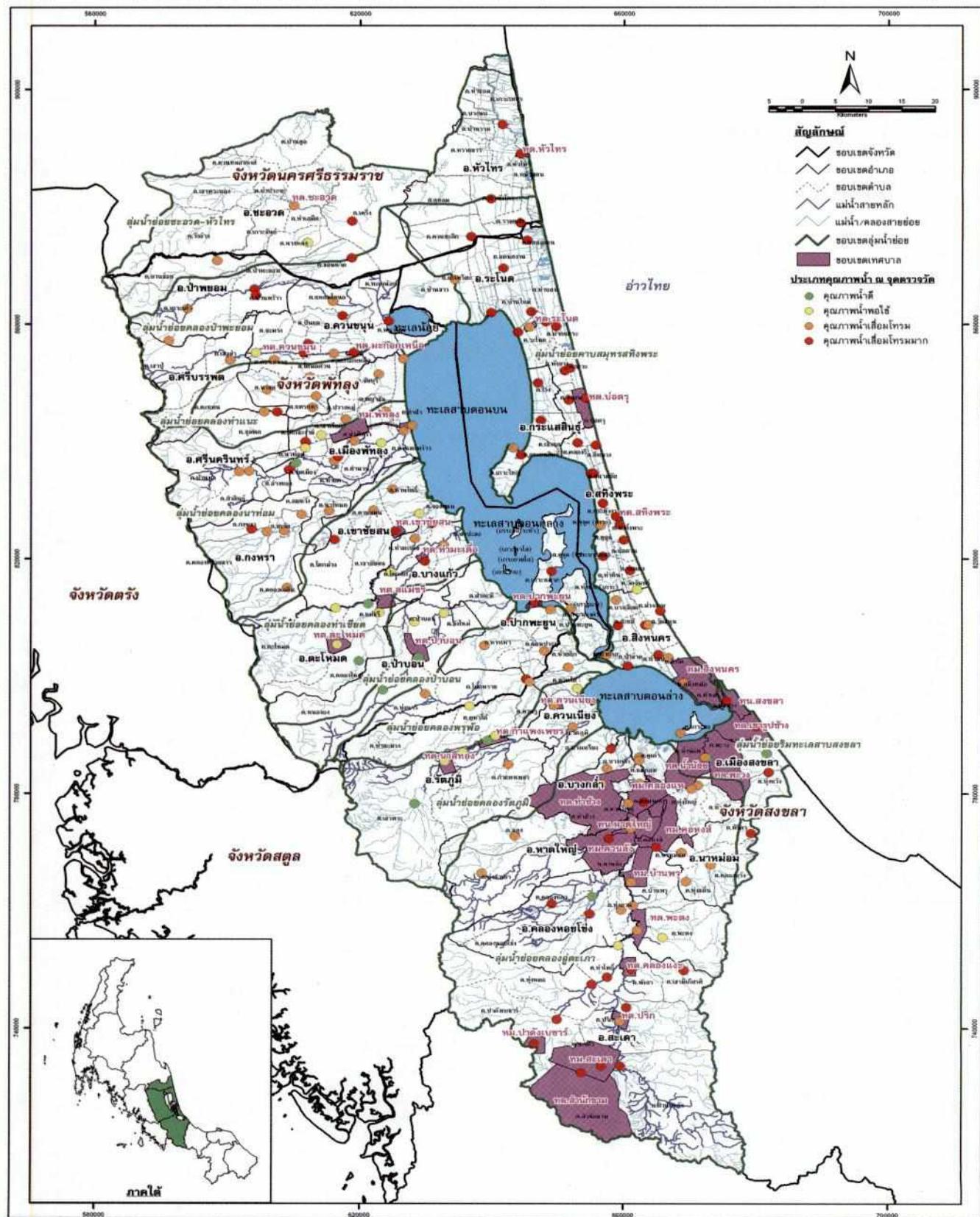

รูปที่ 3 จุดเก็บตัวอย่างน้ำในแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่น้ำเจ้าพระยาและแม่น้ำสาละวัล

โครงการพัฒนาระบบข้อมูลสถานการณ์คุณภาพน้ำ : หนึ่งก่องถิ่น หนึ่งจุดติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ

ผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ

ในการสำรวจสภาพทั่วไปของลำน้ำ และเก็บตัวอย่างน้ำ จำนวน 2 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 : ช่วงฤดูร้อนที่มีฝนประปาย (เก็บตัวอย่างเมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ - 2 มีนาคม 2550) และครั้งที่ 2 : ฤดูร้อน (เก็บตัวอย่างเมื่อวันที่ 9 - 25 กรกฎาคม 2550) มีผลการติดตามตรวจสอบของค่าออกซิเจนละลายน้ำ และค่ามีโอดี ดังภาคผนวก ข และสรุปผลคุณภาพน้ำ ดังรูปที่ 4 และรูปที่ 5

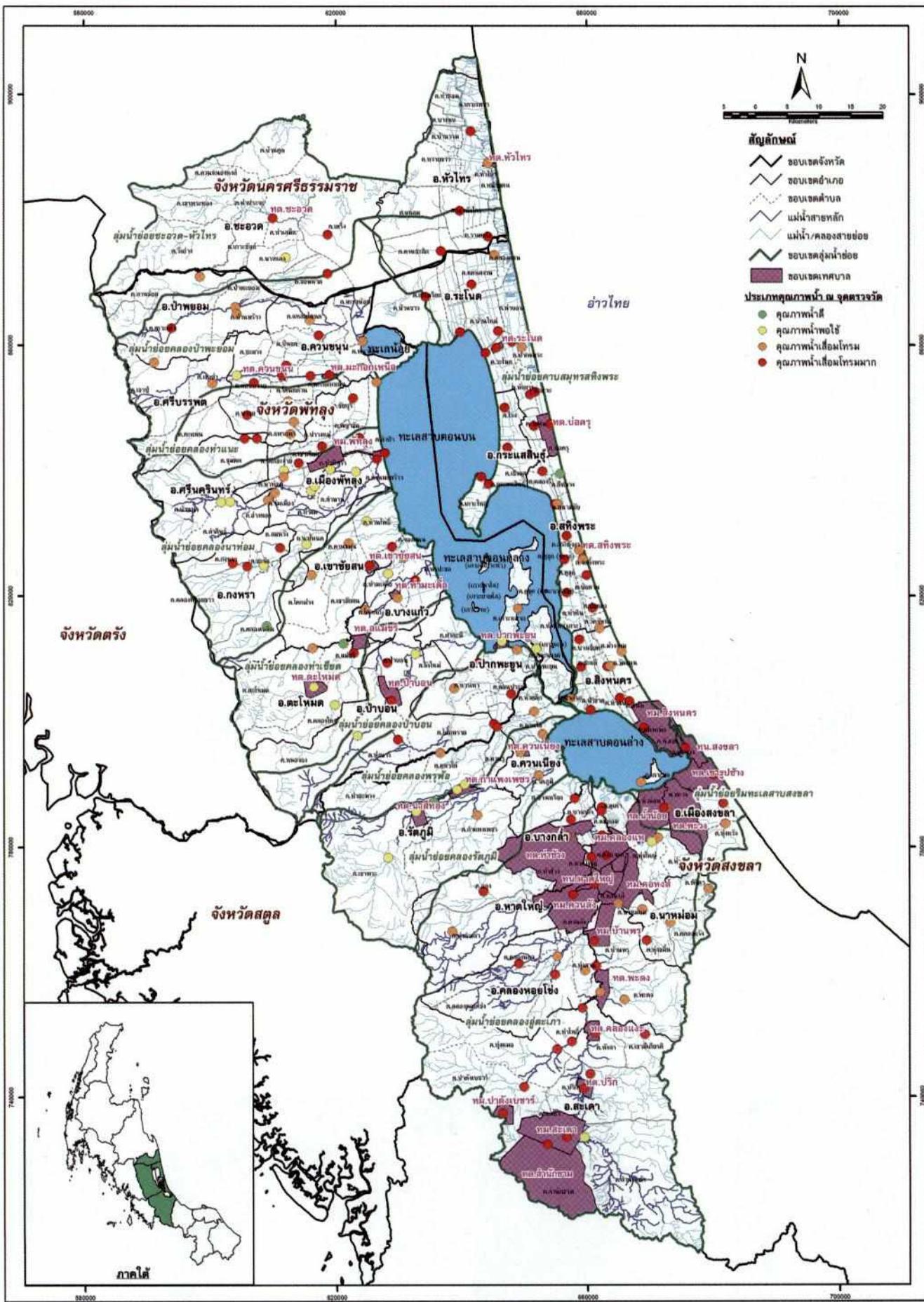

รูปที่ 4 สรุปผลคุณภาพน้ำของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ครั้งที่ 1

14

โครงการพัฒนาระบบข้อมูลสถานการณ์คุณภาพน้ำ : หนึ่งก้าวถัดไป หนึ่งจุดติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ

รูปที่ 5 สรุปผลคุณภาพน้ำของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ครั้งที่ 2

โครงการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศน้ำ : หนึ่งก่องกี่บ หนึ่งจุดติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ

คุณภาพน้ำครั้งที่ 1

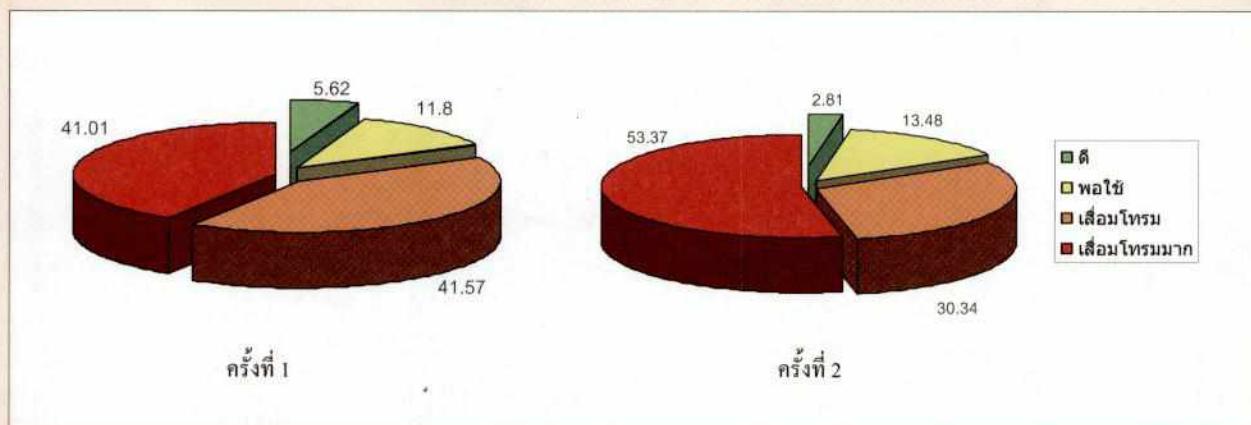
ผลจากการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำครั้งที่ 1 (เก็บตัวอย่างเมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ – 2 มีนาคม 2550) ในลำน้ำ/แม่น้ำ/แม่กลอง จำนวน 178 สาย/แห่ง โดยสรุปจากการพิจารณาค่าดัชนี (parameter) ทั้งค่าออกซิเจนละลายน้ำ และค่าบีโอดี อยู่ในเกณฑ์คุณภาพน้ำประเภทดี พนว่า สัดส่วนของคุณภาพน้ำ อยู่ในเกณฑ์ดังนี้

ดี	ร้อยละ	5.62
พอใช้	ร้อยละ	11.80
เสื่อมโทรม	ร้อยละ	41.57
เสื่อมโทรมมาก	ร้อยละ	41.01

คุณภาพน้ำครั้งที่ 2

ผลจากการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำครั้งที่ 2 (เก็บตัวอย่างเมื่อวันที่ 9 - 25 กรกฎาคม 2550) ในลำน้ำ/แม่น้ำ/แม่กลอง จำนวน 178 สาย/แห่ง โดยสรุปจากการพิจารณาค่าดัชนี (parameter) ทั้งค่าออกซิเจนละลายน้ำ และค่าบีโอดี อยู่ในเกณฑ์คุณภาพน้ำประเภทดี พนว่า สัดส่วนของคุณภาพน้ำ อยู่ในเกณฑ์ดังนี้

ดี	ร้อยละ	2.81
พอใช้	ร้อยละ	13.48
เสื่อมโทรม	ร้อยละ	30.34
เสื่อมโทรมมาก	ร้อยละ	53.37

รูปที่ 6 สัดส่วนคุณภาพน้ำของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

ลำน้ำที่มีคุณภาพน้ำดี มี 2 แห่ง คือ

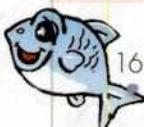
- คลองสาบแಡง อบต.แม่ชี อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง
- คลองบางแก้ว อบต.คลองใหญ่ อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง

คลองสาบแಡง อบต. แม่ชี

คลองบางแก้ว อบต. คลองใหญ่

ลำน้ำที่มีคุณภาพน้ำพอใช้ มี 9 แห่ง คือ

• สารน้ำโคกแซะ	อบต.นางหลง	อำเภอเชือดวัด	จังหวัดนครศรีธรรมราช
• คลองป่านอน	อบต. หนองลง	อำเภอป่านอน	จังหวัดพัทลุง
• คลองป่านอน	อบต. วังใหม่	อำเภอป่านอน	จังหวัดพัทลุง
• คลองท่าแซะ	อบต. ชะ茅วง	อำเภอควบคุมชุมนุน	จังหวัดพัทลุง
• คลองตะโภมด	ทต. ตะโภมด	อำเภอตะโภมด	จังหวัดพัทลุง
• คลองท่าโพธิ์	อบต. ควบมะพร้าว	อำเภอเมือง	จังหวัดพัทลุง
• คลองรัตภูมิ	ทต. กำแพงเพชร	อำเภอรัตภูมิ	จังหวัดสงขลา
• คลองรัตภูมิ	ทต. นาสีทอง	อำเภอรัตภูมิ	จังหวัดสงขลา
• คลองรัตภูมิ	อบต. คุหาใต้	อำเภอรัตภูมิ	จังหวัดสงขลา

สารน้ำโคกแซะ อบต. นางหลง

คลองป่านอน อบต. หนองลง

คลองป่านอน อบต. วังใหม่

คลองท่าแซะ อบต. ชะ茅วง

คลองตะโภมด ทต. ตะโภมด

คลองท่าโพธิ์ อบต. ควบมะพร้าว

คลองรัตภูมิ ทต. กำแพงเพชร

คลองรัตภูมิ ทต. นาสีทอง

คลองรัตภูมิ อบต. คุหาใต้

ลำน้ำที่มีคุณภาพน้ำเสื่อมโกร穆มาก

ลำน้ำที่มีคุณภาพน้ำเสื่อมโกร穆มาก มี 7 แห่ง คือ

• คลองขาว	ทต. สงขลา	อำเภอเมือง	จังหวัดสงขลา
• คลองเตย	ทม. คลองแหน	อำเภอหาดใหญ่	จังหวัดสงขลา
• คลองหนัง	อบต. คลองรี	อำเภอสทิงพระ	จังหวัดสงขลา

โครงการพัฒนาระบบข้อมูลสถาบันคุณภาพน้ำ : หนึ่งก่อตั้ง หนึ่งจุดติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ

- คลองแม่ใหญ่ อบต. แคนส่วน อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา
- สร่าน้ำพังขาม อบต.บ่อ丹 อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา
- คลองห้วยไทย อบต.ชุมพล อำเภอศรีเครื่นครินทร์ จังหวัดพัทลุง
- คลองดอน อบต.เขาพังไกร อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช

คลองขาว ทhn.สงขลา

คลองเตย ทm.คลองแท

คลองหนัง อบต.คลองรี

คลองแม่ใหญ่ อบต. แคนส่วน

สร่าน้ำพังขาม อบต.บ่อ丹

คลองห้วยไทย อบต.ชุมพล

คลองดอน อบต.เขาพังไกร

ลำน้ำกี่บีกุณภาพน้ำเสื่อมโกร姆

จากการประมวลผลและวิเคราะห์ลำน้ำ/แหล่งน้ำ ใน อปท. ทั้ง 178 แห่ง ซึ่งสามารถระบุได้ชัดเจนว่า ลำน้ำ/แหล่งน้ำได้จัดอยู่ในเกณฑ์ดี พอดี และเสื่อมโกร姆มาก ส่วนที่เหลืออย่างมีปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพน้ำ เช่น ห้วงเวลาที่เก็บ เป็นช่วงที่การไหลเวียนของน้ำฝนซึ่งจะเออainที่ยวาระหรือความสกปรกลงสู่ลำน้ำ หรือมีการระบายน้ำทึบที่มีความสกปรกสูงลงสู่ลำน้ำ หรือในบางลำน้ำมีพืชน้ำมากและช่วงเวลาที่เก็บห้องฟ้าจำนัส ทำให้การตรวจพบค่าออกซิเจนละลายน้ำสูง ซึ่งเกิดขึ้นจากการลังเคราะห์แสงของพืชน้ำ เป็นต้น ทำให้การประมวลผลโดยสรุป ยังไม่สามารถถูกนับว่าอยู่ในเกณฑ์ดีได้ชัดเจน แต่พอสรุปเป็น 3 กลุ่มหลักๆ คือ

- กลุ่ม 1 : ลำน้ำ/แหล่งน้ำ ที่คุณภาพน้ำโดยรวมอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโกร姆 แต่มีแนวโน้มในการปรับตัวอยู่ในเกณฑ์พอใช้ ถ้ามีการดูแล รักษา แหล่งน้ำ ให้อยู่ในสภาพเหมาะสม และกำกับดูแลการระบายน้ำทึบหรือน้ำเสียลงสู่ลำน้ำดังกล่าว (ตารางที่ 3)
- กลุ่ม 2 : ลำน้ำ/แหล่งน้ำ ที่คุณภาพน้ำโดยรวมอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโกร姆 (ตารางที่ 4)
- กลุ่ม 3 : ลำน้ำ/แหล่งน้ำ ที่คุณภาพน้ำโดยรวมอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโกร姆 และมีแนวโน้มที่จะเสื่อมโกร姆มากยิ่งขึ้น (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 3 คุณภาพน้ำท่อโดยรวมอยู่ในเกณฑ์เดียวกันในกระบวนการรับตัวอยู่ในเกณฑ์พื้นฐาน

ลำดับที่	คลองล่างท่อเหล็ก	อ่าง	ถังน้ำ	ถังน้ำที่	คลองล่างท่อเหล็ก	อ่าง	ถังน้ำ	ถังน้ำที่	คลองล่างท่อเหล็ก	อ่าง	ถังน้ำ	ถังน้ำที่
1	คลองบ้านบุศ	อบต.คลองบ้านบุศ	กบหวา	พักรุง	27	คลองพะวง	กบหวา	พักรุง	เมืองสระบุรี	สระบุรี	พักรุง	สระบุรี
2	คลองชัยรัตน์	บันดังชัยรัตน์	กบหวา	พักรุง	28	คลองชัยรัตน์	บันดังชัยรัตน์	พักรุง	รัชดาภิเษก	รัชดาภิเษก	พักรุง	รัชดาภิเษก
3	คลองหาโนธี	อบต.หาโนธี	พักรุง	พักรุง	29	คลองประปาหานชุมนง	อบต.ท่าซอมนง	พักรุง	รัชดาภิเษก	รัชดาภิเษก	พักรุง	รัชดาภิเษก
4	คลองปากหมาเนื้อ	อบต.เข้าช่อง	พักรุง	พักรุง	30	คลองเจ้าเลื่อน	อบต.กำแพงเพชร	พักรุง	รัชดาภิเษก	รัชดาภิเษก	พักรุง	รัชดาภิเษก
5	คลองโภสัจจารักษ์	อบต.โภสัจจารักษ์	ตระโภสัจ	พักรุง	31	คลองชัยรัตน์	บันดังชัยรัตน์	พักรุง	ทัพพะวงศ์	ทัพพะวงศ์	พักรุง	ทัพพะวงศ์
6	คลองทำเรือด	พต.แม่ริม	ตระโภสัจ	พักรุง	32	สระพังผึ้ง (ก.6)	อบต.วัดโพธิ์	พักรุง	ทัพพะวงศ์	ทัพพะวงศ์	พักรุง	ทัพพะวงศ์
7	คลองท่านแม่คง	อบต.ท่านแม่คง	บันนากว	พักรุง	33	คลองชัยราดา	อบต.สันปันนาตัว	พักรุง	สระสา	สระสา	พักรุง	สระสา
8	พัฒนาราชวิถี	อบต.โคกสัก	บันนากว	พักรุง	34	คลองช่อต้นไทร	อบต.พังค่า	พักรุง	สระสา	สระสา	พักรุง	สระสา
9	คลองงามพลอย	อบต.ภานุวงศ์	บ้านกระทน	พักรุง	35	คลองงามพลอย	อบต.พะดล	พักรุง	ขาดใหญ่	ขาดใหญ่	พักรุง	ขาดใหญ่
10	คลองสามสังฆา	พ.บ.ภากเพย	บ้านกระทน	พักรุง	36	คลองงามพลอย	อบต.ทุ่งไทรบูรี	พักรุง	ขาดใหญ่	ขาดใหญ่	พักรุง	ขาดใหญ่
11	คลองพร้าว	อบต.โคกกระชา	บ้านอน	พักรุง	37	คลองท่าทราย	อบต.โถกน่วง	พักรุง	เทาชัยชนะ	เทาชัยชนะ	พักรุง	เทาชัยชนะ
12	คลองท่าวาราษ	อบต.บ้านหนอง	บ้านอน	พักรุง	38	คลองป่าไม้เขต	ทัพฯฯชัยชนะ	พักรุง	พักรุง	พักรุง	พักรุง	พักรุง
13	คลองสำลี	อบต.ร่มเมือง	บึงน้ำพักรุง	พักรุง	39	คลองพร้าว	อบต.กวนทุ่น	พักรุง	พักรุง	พักรุง	พักรุง	พักรุง
14	คลองท่านเค	อบต.ท่าเคด	บึงน้ำพักรุง	พักรุง	40	แหล่งน้ำท้องดอย-แหล่งน้ำท่าย	อบต.มนามษาต	พักรุง	พักรุง	พักรุง	พักรุง	พักรุง
15	คลองน้ำหอย	อบต.น้ำหอย	บึงน้ำพักรุง	พักรุง	41	แหล่งน้ำท่านกระชา	อบต.แม่ร่อง	พักรุง	พักรุง	พักรุง	พักรุง	พักรุง
16	คลองท่านหม่อน	อบต.นาให้คร	บึงน้ำพักรุง	พักรุง	42	คลองน้ำบัน	อบต.พะท่า	พักรุง	บ้านหม่อน	บ้านหม่อน	พักรุง	บ้านหม่อน
17	คลองด่านนัน	อบต.ด่านนัน	บึงน้ำพักรุง	พักรุง	43	คลองน้ำดู่	อบต.บ้านแพะ	พักรุง	บ้านหม่อน	บ้านหม่อน	พักรุง	บ้านหม่อน
18	คลองท่านหม่อนท่อน	อบต.โคกช้าง	บึงน้ำพักรุง	พักรุง	44	คลองน้ำท่านหม่อนท่อน	อบต.ล้านนาท่อง	พักรุง	บ้านหม่อน	บ้านหม่อน	พักรุง	บ้านหม่อน
19	คลองท่านค	อบต.ท่านค	บึงน้ำพักรุง	พักรุง	45	คลองท่ามูล	อบต.เชียง	พักรุง	ศรีภูรพ	ศรีภูรพ	พักรุง	ศรีภูรพ
20	คลองนาเข็อก	อบต.เข็อก	บึงน้ำพักรุง	พักรุง	46	คลองน้ำร่วงลง	อบต.นาเข็อก	พักรุง	ศรีภูรพ	ศรีภูรพ	พักรุง	ศรีภูรพ
21	คลองวงศ์	อบต.บ้านนา	ศรีภูรพินทร์	พักรุง	47	คลองวงน น.3-4	อบต.บ้านวงน	พักรุง	นาหม่อง	นาหม่อง	พักรุง	นาหม่อง
22	คลองภาระดุ	อบต.สีลมุน্ত	ศรีภูรพินทร์	พักรุง	48	คลองสานสูงชา	อบต.ภาระดุ	พักรุง	เมืองสระบุรี	เมืองสระบุรี	พักรุง	เมืองสระบุรี
23	คลองหอยทูง	อบต.ล่องหอยทูง	คลองหอยทูง	สังฆภาน	49	คลองปรึก	พักรุง	พักรุง	สระสา	สระสา	พักรุง	สระสา
24	คลองน้ำคล้อสด	พ.บ.บ้านน้ำ	คานหนายัง	สังฆภาน	50	คลองภาระดุ	อบต.ภาระดุ	พักรุง	สระบุรี	สระบุรี	พักรุง	สระบุรี
25	คลองน้ำหอย	อบต.บ้านหอย	คานหนายัง	สังฆภาน	51	คลองน้ำหอย	อบต.ทุ่งคำเต่า	พักรุง	ขาดใหญ่	ขาดใหญ่	พักรุง	ขาดใหญ่
26	คลองหวาน	อบต.กุดจะ	น้ำหอยทูง	สังฆภาน	52	คลองหอยทูง	อบต.หอยทูง	พักรุง	ขาดใหญ่	ขาดใหญ่	พักรุง	ขาดใหญ่

โครงการพัฒนาระบบข้อมูลสถานการณ์คุณภาพน้ำ : หนึ่งก่องถัน หนึ่งจุดติดตามตราชวจสอบคุณภาพน้ำ

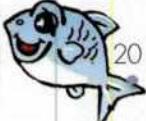

ตารางที่ 4 คุณภาพน้ำที่โดยรวมอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม

คุณภาพน้ำที่โดยรวมอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม

ลำดับที่	คุณภาพน้ำที่โดยรวมอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม	รายละเอียด	ค่าบวก	ผลของการทดสอบน้ำ	ผลลัพธ์	ค่าบวก	ผลลัพธ์
1	คลองช่องโภค	พืชชุมชน	0.00	ชีวมวล น้ำบริโภคชั้นวาง	พืชหายใจ	0.00	ชีวมวล
2	คลองเจ้าต่อ	อันดับคุณภาพน้ำ	0.00	กินรำ	น้ำดี	0.00	ดีมาก
3	คลองพญาไท	อันดับคุณภาพน้ำ	0.00	กินรำ	น้ำดี	0.00	ดีมาก
4	พุ่งเบ็ด	อันดับคุณภาพน้ำ	0.00	กินรำ	น้ำดี	0.00	ดีมาก
5	คลองชุมชนก้าว	อันดับคุณภาพน้ำ	0.00	กินรำ	น้ำดี	0.00	ดีมาก
6	คลองสระบุรีทราย	อันดับคุณภาพน้ำ	0.00	กินรำ	น้ำดี	0.00	ดีมาก
7	คลองแม่น้ำแคว	อันดับคุณภาพน้ำ	0.00	กินรำ	น้ำดี	0.00	ดีมาก
8	คลองพัฒนา	อันดับคุณภาพน้ำ	0.00	กินรำ	น้ำดี	0.00	ดีมาก
9	คลองหนองกุ้ง	อันดับคุณภาพน้ำ	0.00	กินรำ	น้ำดี	0.00	ดีมาก
10	คลองรัตน์เมือง	อันดับคุณภาพน้ำ	0.00	กินรำ	น้ำดี	0.00	ดีมาก
11	คลองท่าน้ำ	อันดับคุณภาพน้ำ	0.00	กินรำ	น้ำดี	0.00	ดีมาก
12	คลองป่าบึง	อันดับคุณภาพน้ำ	0.00	กินรำ	น้ำดี	0.00	ดีมาก
13	ริมแม่น้ำและแม่น้ำ	อันดับคุณภาพน้ำ	0.00	กินรำ	น้ำดี	0.00	ดีมาก
14	คลองแวงน้ำ-ไทรทอง	อันดับคุณภาพน้ำ	0.00	กินรำ	น้ำดี	0.00	ดีมาก
15	คลองลือลืม-ไทรทอง	อันดับคุณภาพน้ำ	0.00	กินรำ	น้ำดี	0.00	ดีมาก
16	ล้านนาลักษณะ	อันดับคุณภาพน้ำ	0.00	กินรำ	น้ำดี	0.00	ดีมาก
17	คลองสระเต็ม	อันดับคุณภาพน้ำ	0.00	กินรำ	น้ำดี	0.00	ดีมาก
18	คลองแม่น้ำสระราษ	อันดับคุณภาพน้ำ	0.00	กินรำ	น้ำดี	0.00	ดีมาก
19	คลองแม่ตอด	อันดับคุณภาพน้ำ	0.00	กินรำ	น้ำดี	0.00	ดีมาก
20	คลองป่าบึง	อันดับคุณภาพน้ำ	0.00	กินรำ	น้ำดี	0.00	ดีมาก
21	คลองแม่น้ำสอง	อันดับคุณภาพน้ำ	0.00	กินรำ	น้ำดี	0.00	ดีมาก
22	คลองสี	อันดับคุณภาพน้ำ	0.00	กินรำ	น้ำดี	0.00	ดีมาก
23	คลองไห่ยู่	อันดับคุณภาพน้ำ	0.00	กินรำ	น้ำดี	0.00	ดีมาก
24	คลองรือ-ท่าศาลา	อันดับคุณภาพน้ำ	0.00	กินรำ	น้ำดี	0.00	ดีมาก
25	คลองบ่อ	อันดับคุณภาพน้ำ	0.00	กินรำ	น้ำดี	0.00	ดีมาก
26	คลองหัวสัง	อันดับคุณภาพน้ำ	0.00	กินรำ	น้ำดี	0.00	ดีมาก
27	คลองบ่อ	อันดับคุณภาพน้ำ	0.00	กินรำ	น้ำดี	0.00	ดีมาก
28	หนองบัวบูบ	อันดับคุณภาพน้ำ	0.00	กินรำ	น้ำดี	0.00	ดีมาก
29	หนองน้ำ	อันดับคุณภาพน้ำ	0.00	กินรำ	น้ำดี	0.00	ดีมาก
30	หนองบัวโนน	อันดับคุณภาพน้ำ	0.00	กินรำ	น้ำดี	0.00	ดีมาก
31	คลองรือสังข์	อันดับคุณภาพน้ำ	0.00	กินรำ	น้ำดี	0.00	ดีมาก
32	คลองน้ำร้า	อันดับคุณภาพน้ำ	0.00	กินรำ	น้ำดี	0.00	ดีมาก
33	ริมน้ำและสันสระบัว	อันดับคุณภาพน้ำ	0.00	กินรำ	น้ำดี	0.00	ดีมาก
34	คลองรือสังข์	อันดับคุณภาพน้ำ	0.00	กินรำ	น้ำดี	0.00	ดีมาก
35	คลองพะซุง	อันดับคุณภาพน้ำ	0.00	กินรำ	น้ำดี	0.00	ดีมาก
36	คลองป่าบึงน้ำ	อันดับคุณภาพน้ำ	0.00	กินรำ	น้ำดี	0.00	ดีมาก
37	คลองรือสังข์	อันดับคุณภาพน้ำ	0.00	กินรำ	น้ำดี	0.00	ดีมาก
38	แม่น้ำแม่กลอง	อันดับคุณภาพน้ำ	0.00	กินรำ	น้ำดี	0.00	ดีมาก

โครงการพัฒนาระบบข้อมูลสถานการณ์คุณภาพน้ำ : หนึ่งก่องถังน้ำ หนึ่งจุดติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ

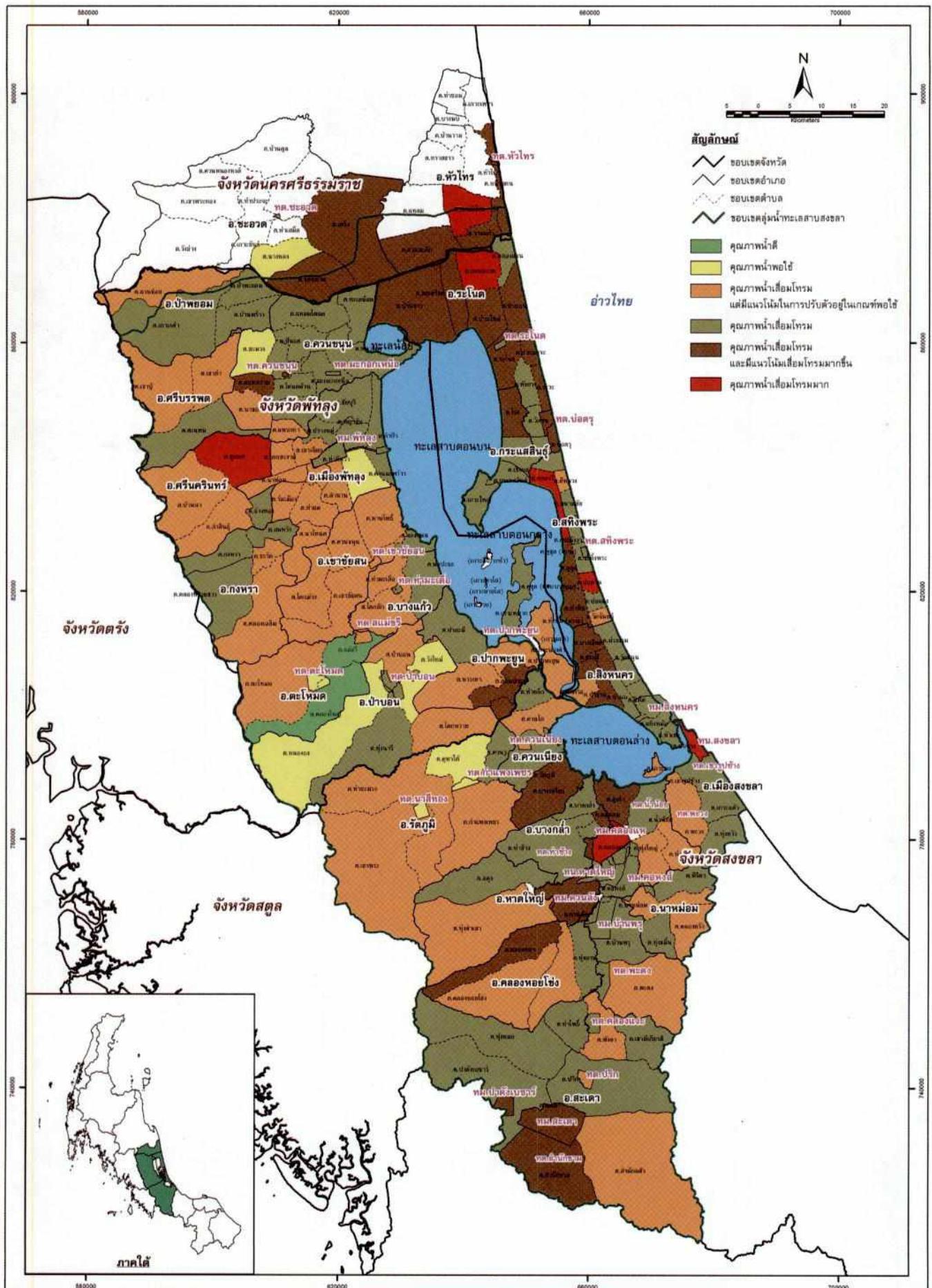
ตารางที่ 5 คุณภาพน้ำประชารมอยู่ในแหล่งที่ต่อมีธรรม และแม่น้ำในเส้นทางมาลง

ลำดับที่	คลองลั่นใหญ่หลัก	สภาพ	อภิ.	อัตรา	จังหวัด
1	คลองทวน	บก.เรือง	บก.เรือง	๙๖๗๐	นครศรีธรรมราช
2	คลองส่วนนก	บก.ช.ชนบท	บก.ช.ชนบท	๙๒๘๐	นครศรีธรรมราช
3	คลองน้ำแก้ว	บก.ร.ชนบท	บก.ร.ชนบท	หัวทราย	นครศรีธรรมราช
4	คลองทราย	พ.พ.ท.	พ.พ.ท.	หัวทราย	นครศรีธรรมราช
5	คลองว้าไทร-ภูเขาหนึ้ง	บก.ภ.ภ.ภ.ต.คน	บก.ภ.ภ.ภ.ต.คน	หัวทราย	นครศรีธรรมราช
6	คลองชุมชนชุมชัย	บก.บก.บก.ช.ช.ช.	บก.บก.บก.ช.ช.ช.	หัวทราย	นครศรีธรรมราช
7	คลองท่านแมะ	พ.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	พ.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	พ.บ.บ.บ.	พ.บ.บ.บ.
8	คลองรัตน์นา	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	บก.บ.บ.บ.บ.	พ.บ.บ.บ.
9	คลองอ่าวรำภูทอง	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	บก.บ.บ.บ.บ.บ.	พ.บ.บ.บ.
10	คลองไก่โคกสวาย	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	บก.บ.บ.บ.บ.บ.	พ.บ.บ.บ.
11	คลองไร่	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	กรอกเดินที่	ส.ส.ส.ส.
12	คลองอ่า	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	คลองข้อมีน้ำ	ส.ส.ส.ส.
13	คลองเข้าไทร	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	คลองข้อมีน้ำ	ส.ส.ส.ส.
14	คลองน้ำปลา	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	บก.บ.บ.บ.บ.บ.	ส.ส.ส.ส.
15	คลองผุดตา	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	บก.บ.บ.บ.บ.	ส.ส.ส.ส.
16	คลองพันครีบ	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	ร.ในด	ส.ส.ส.ส.
17	คลองชุมชนคง	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	ร.ในด	ส.ส.ส.ส.
18	คลองชา	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	ร.ในด	ส.ส.ส.ส.
19	คลองพันธุ์	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	ร.ในด	ส.ส.ส.ส.
20	คลองปากเพรา	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	ร.ในด	ส.ส.ส.ส.
21	คลองโนนเมด	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	ร.ในด	ส.ส.ส.ส.
22	คลองตา	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	ร.ในด	ส.ส.ส.ส.
23	คลองโนนต	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	ร.ในด	ส.ส.ส.ส.
24	คลองหวาน	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	บก.บ.บ.บ.	ส.ส.ส.ส.
25	คลองโภนดอน	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	บก.บ.บ.บ.	ส.ส.ส.ส.
26	คลองครอก	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	บก.บ.บ.บ.	ส.ส.ส.ส.
27	คลองไทร	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	บก.บ.บ.บ.	ส.ส.ส.ส.
28	คลองโคน	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	บก.บ.บ.บ.	ส.ส.ส.ส.
29	คลองทวน (บ.5)	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	บก.บ.บ.บ.	ส.ส.ส.ส.
30	เทือกน้ำ 1,2,3,5	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	บก.บ.บ.บ.	ส.ส.ส.ส.
31	คลองพิงหม้อ	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	บก.บ.บ.บ.	ส.ส.ส.ส.
32	สระพัฒนาบุรี	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	ส.ส.ส.ส.	ส.ส.ส.ส.
33	คลองตระกา	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	ห.ค.ห.ค.	ส.ส.ส.ส.
34	คลองผุดตา	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	ห.ค.ห.ค.	ส.ส.ส.ส.
35	คลองริ้ว	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	บก.บ.บ.บ.บ.บ.บ.	ห.ค.ห.ค.	ส.ส.ส.ส.

โครงการพัฒนาระบบข้อมูลสถานการณ์คุณภาพน้ำ : หนึ่งกองที่บีบ หนึ่งจุดติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ

รูปที่ 7 คุณภาพน้ำของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ปี 2550

สาเหตุที่ทำให้คุณภาพน้ำเสื่อมโทรม

การที่ลำน้ำ/แหล่งน้ำ มีคุณภาพน้ำเสื่อมโทรม ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งเนื่องจากลำน้ำ/แหล่งน้ำนั้นมีปริมาณของเสียในรูปสารอินทรีย์สูง ซึ่งสารอินทรีย์เหล่านี้มาจากการแหล่งมลพิษ ที่สำคัญ คือ

- แหล่งมลพิษที่มีจุดกำเนิดแน่นอน (Point Source Pollution) ได้แก่
 1. น้ำทึบจากชุมชน
 2. น้ำทึบจากโรงงานอุตสาหกรรม
 3. น้ำทึบจากฟาร์มปศุสัตว์
- แหล่งมลพิษที่มีจุดกำเนิดไม่แน่นอน (Non - Point Source Pollution) ได้แก่
 1. น้ำฝนชะลอกพื้นที่ชุมชน
 2. น้ำฝนชะลอกพื้นที่ป่าไม้ พื้นที่ชนบท และพื้นที่เกษตรกรรม

ข้อสังเกต จะเห็นได้ว่าคุณภาพน้ำในลำน้ำ/แหล่งน้ำ ใน การเก็บตัวอย่างครั้งที่ 2 เมื่อเดือนกรกฎาคม 2550 ลำน้ำส่วนใหญ่จะมีค่าบีโอดีสูงกว่าการเก็บตัวอย่างครั้งที่ 1 เกือบทุกลำน้ำ ทั้งนี้ เนื่องจากในปี 2550 สถานะภูมิอากาศไม่เป็นไปตามฤดูกาล กล่าวคือ การเก็บครั้งที่ 1 (กุมภาพันธ์ – มีนาคม 2550) เป็นฤดูร้อนที่มีฝนประปราย แต่การเก็บครั้งที่ 2 (กรกฎาคม 2550) ในช่วงดังกล่าว ตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายนจะเป็นฤดูร้อน แต่จากข้อมูลอุตุนิยมวิทยากลับประกูลว่าตั้งแต่เดือนเมษายน - กรกฎาคม 2550 มีปริมาณฝนตกอย่างต่อเนื่องมาตลอด เมื่อเทียบกับในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ – มีนาคม 2550 จะมีปริมาณฝนน้อยกว่ามาก (ตารางที่ 6) จึงทำให้ในลำน้ำนักจากได้รับสารอินทรีย์จากการระบายน้ำทึบจากแหล่งกำเนิดมลพิษที่มีจุดกำเนิดแน่นอน ยังได้รับจากแหล่งกำเนิดมลพิษที่มีจุดกำเนิดไม่แน่นอน อีกทางหนึ่ง

และจากการที่ลำน้ำได้รับน้ำทึบทึบจากแหล่งกำเนิดมลพิษที่มีจุดกำเนิดแน่นอน และจากจุดกำเนิดไม่แน่นอน ซึ่งมีสารอินทรีย์ในรูปบีโอดีและมีสารอาหารประเภทไขโตรเจนและฟอสฟอรัส ซึ่งจะส่งผลให้พืชน้ำและวัชพืชน้ำเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ลำน้ำในเขตอำเภอโนน อำเภอสิงห์พระ และอำเภอสิงหนคร จังหวัดสิงห์ฯ คือพืชน้ำประเภทผักกระเจด ซึ่งไม่ได้ปลูกเพื่อการบริโภคหรือจำหน่าย แต่ถูกปลูกเป็นวัชพืชน้ำไปแล้ว แม้ว่าในช่วงตอนกลางวันพืชน้ำเหล่านี้จะสังเคราะห์แสงให้ออกซิเจนก็ตาม แต่พืชน้ำเหล่านี้ ก็ต้องการออกซิเจนในการหายใจตลอดเวลา 24 ชั่วโมง ทั้งกลางวันและกลางคืน และการที่มีพืชน้ำจำนวนมากจึงเกิดการนำตัวไอลายเป็นสารอินทรีย์นำทับกมลลงในลำน้ำ ทำให้ลำน้ำดีน้ำเขิน และยิ่งต้องใช้ออกซิเจนในการย่อยสลายมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ลำน้ำนี้บีโอดีสูง แต่มีออกซิเจนน้อย จึงทำให้สัดส่วนคุณภาพน้ำในพื้นที่นี้ อยู่ในสภาพเสื่อมโทรมและเสื่อมโทรมมากเป็นส่วนใหญ่

ตารางที่ 6 ข้อมูลปริมาณน้ำฝนในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

สถานีตรวจวัด	ปริมาณน้ำฝน (มม.)						
	ม.ค.50	ก.พ.50	มี.ค.50	เม.ย.50	พ.ค.50	มิ.ย.50	ก.ค.50
จังหวัดสงขลา							
เมืองสงขลา	310.0	7.3	70.6	89.6	203.0	113.6	146.6
สนานบินหาดใหญ่	176.3	0.0	65.5	93.0	131.7	309.8	194.0
เกย์ตรดอหงส์	217.1	8.5	91.8	67.4	257.1	249.2	225.8
เรือร้าวสติกพระ	2.5	1.9	102.3	44.0	245.4	56.8	116.2
ระโนด	92.6	ผ.	50.0	72.3	64.8	38.3	0.0
เกย์ตรหาดใหญ่	149.2	8.5	9.9	117.6	118.1	227.8	99.6
สะเดา	62.2	0.0	65.2	52.7	26.4	29.1	13.3
รัตภูมิ	272.0	7.0	42.5	71.6	107.5	190.5	128.0
สติกพระ	177.3	10.0	0.0	45.2	368.0	37.4	90.6
นาหมื่นมื่น	111.3	0.0	12.7	15.6	109.0	183.2	84.2
กระแตสินธุ์	187.2	0.0	0.0	63.6	158.0	17.2	44.4
ควนเนียง	177.7	0.0	19.6	88.4	142.6	112.9	181.8
คลองหอยโ่ง	144.2	0.0	6.2	118.3	109.1	174.8	157.6
สิงหนคร	99.6	0.0	0.0	20.0	67.5	85.2	0.0
บางกอก	241.6	0.0	23.0	74.3	151.8	245.0	183.5
จังหวัดพัทลุง							
เมืองพัทลุง	263.0	3.5	83.9	151.4	175.7	116.8	83.6
รวม	2,683.8	46.7	643.2	1,185.0	2,435.7	2,187.6	1,749.2

หมายเหตุ : ผ. หมายถึง ฝนตกเล็กน้อยวัดปริมาณไม่ได้

ที่มา : ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคใต้ฝั่งตะวันออก

การสำรวจความพึงพอใจ

ความเป็นมา

สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16 ได้ดำเนินโครงการพัฒนาระบบข้อมูลสถานการณ์คุณภาพน้ำ : หนึ่งห้องถีน หนึ่งจุด ติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ (พื้นที่ลุ่มน้ำท่าเลสาบสงขลา) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีข้อมูลพื้นฐาน (database) ของคุณภาพน้ำ ครอบคลุมทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำท่าเลสาบสงขลา โดยได้ดำเนินการมีกิจกรรมหลัก ๆ ดังนี้

1. ประสานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้กำหนด คลอง/ลำน้ำ/แหล่งน้ำ ที่สำคัญต่อการอนุรักษ์ และรักษา หรือฟื้นฟู จำนวน 1 สาย พร้อมกำหนดจุดติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ จำนวน 1 จุด

2. ติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ โดยการเก็บตัวอย่างเพื่อตรวจวิเคราะห์ภาคสนามและในห้องปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อม ของสำนักงานฯ จำนวน 2 ครั้ง คือ ครั้งแรก ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2550 และครั้งที่ 2 ในช่วงเดือนกรกฎาคม 2550 ทั้งนี้ ในการเก็บตัวอย่าง ได้แจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบถึงกำหนดการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำของ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16 และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมในการปฏิบัติงานด้วย

3. ตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำ และสรุปผลคุณภาพน้ำในแต่ละห้องถีน เป็นเบื้องต้น แจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทราบความคู่ไปกับการแจ้งกำหนดการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำครั้งที่ 2 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบและพิจารณา เข้าร่วมในการเก็บตัวอย่างน้ำครั้งที่ 2

4. จัดทำสรุปผลการดำเนินโครงการฯ พร้อมสถานการณ์คุณภาพน้ำของแหล่งน้ำในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพื้นที่ลุ่มน้ำท่าเลสาบสงขลา

วัตถุประสงค์ของการสำรวจ

1. เพื่อสำรวจและประเมินผลความพึงพอใจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำท่าเลสาบสงขลาต่อการ ดำเนินโครงการฯ

2. เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับความต้องการของ ผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ขอบเขตและวิธีการสำรวจ

1. กลุ่มเป้าหมายที่ดำเนินการสำรวจ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในพื้นที่ลุ่มน้ำท่าเลสาบสงขลา จำนวน 178 แห่ง คือ

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา จำนวน 96 แห่ง
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพัทลุง จำนวน 73 แห่ง
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 9 แห่ง

2. เครื่องมือในการสำรวจ คือ แบบสำรวจความพึงพอใจ ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก คือ ส่วนที่หนึ่ง :

ส่วนที่สอง : ประเด็นความพึงพอใจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการดำเนินโครงการฯ คือ

- การรับทราบข้อมูลรายละเอียดของโครงการฯ
- การรับทราบความก้าวหน้าการดำเนินโครงการฯ เป็นระยะๆ
- การมีส่วนร่วมของ อปท. ในการกำหนดแหล่งและจุดเก็บตัวอย่างน้ำ โอกาสในการร่วมติดตามตรวจสอบ คุณภาพน้ำ

- รายงานผลเมืองต้นคุณภาพน้ำ ครั้งที่ 1
- ประโยชน์ของโครงการฯ ต่อ อปท.
- ความพึงพอใจในการรวมของการดำเนินโครงการฯ

ส่วนที่สาม : ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3. วิธีการเก็บข้อมูล โดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และให้ผู้ตอบแบบสำรวจส่งแบบสำรวจกลับทางไปรษณีย์ โดยสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16 ได้พิมพ์สถานที่พร้อมติดแสดงปี เพื่อสะดวกในการส่งแบบสำรวจกลับ

ระยะเวลาที่ดำเนินการสำรวจ

เดือนกันยายน - ตุลาคม 2550

แบบสำรวจที่ส่งคืน

จำนวนแบบสำรวจที่ส่งไปยังกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 178 แห่งที่รือแบบสอบถาม และได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 110 แบบสอบถาม แบ่งเป็น

ตารางที่ 7 จำนวนแบบสำรวจความพึงพอใจที่ตอบกลับ

แบบสำรวจ	นครศรีธรรมราช		พัทลุง		สงขลา		รวม
	เทศบาล	อบต.	เทศบาล	อบต.	เทศบาล	อบต.	
แบบสำรวจที่ส่ง	2	7	9	64	19	77	178
แบบสำรวจที่ได้รับคืน	0	3	9	39	18	41	110
ร้อยละของแบบสำรวจที่ได้รับคืน	0	42.86	100	60.94	94.74	53.25	61.80

เกณฑ์การประเมินความพึงพอใจ

ระดับความพึงพอใจ

ระดับความพึงพอใจ แบ่งความพึงพอใจออกเป็น 5 ระดับ คือ

น้อยที่สุด เท่ากับ	1	คะแนน
น้อย เท่ากับ	2	คะแนน
ปานกลาง เท่ากับ	3	คะแนน
มาก เท่ากับ	4	คะแนน
มากที่สุด เท่ากับ	5	คะแนน

เกณฑ์คะแนนความพึงพอใจ

เกณฑ์คะแนนความพึงพอใจเฉลี่ย เป็นดังนี้

ช่วงคะแนน	1.00 – 1.80	คะแนน หมายถึง	ความพึงพอใจน้อยที่สุด
ช่วงคะแนน	1.81 – 2.60	คะแนน หมายถึง	ความพึงพอใจน้อย
ช่วงคะแนน	2.61 – 3.40	คะแนน หมายถึง	ความพึงพอใจปานกลาง
ช่วงคะแนน	3.41 – 4.20	คะแนน หมายถึง	ความพึงพอใจมาก
ช่วงคะแนน	4.21 – 5.00	คะแนน หมายถึง	ความพึงพอใจมากที่สุด

ผลการสำรวจความพึงพอใจ

จากการสำรวจครั้งนี้ ได้ประมวลผลความพึงพอใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในประเด็นการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกิจกรรมหลักของโครงการ และประเด็นความสำคัญและประโยชน์ของโครงการ โดยมีผลคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในแต่ละประเด็น ดังตารางที่ 8

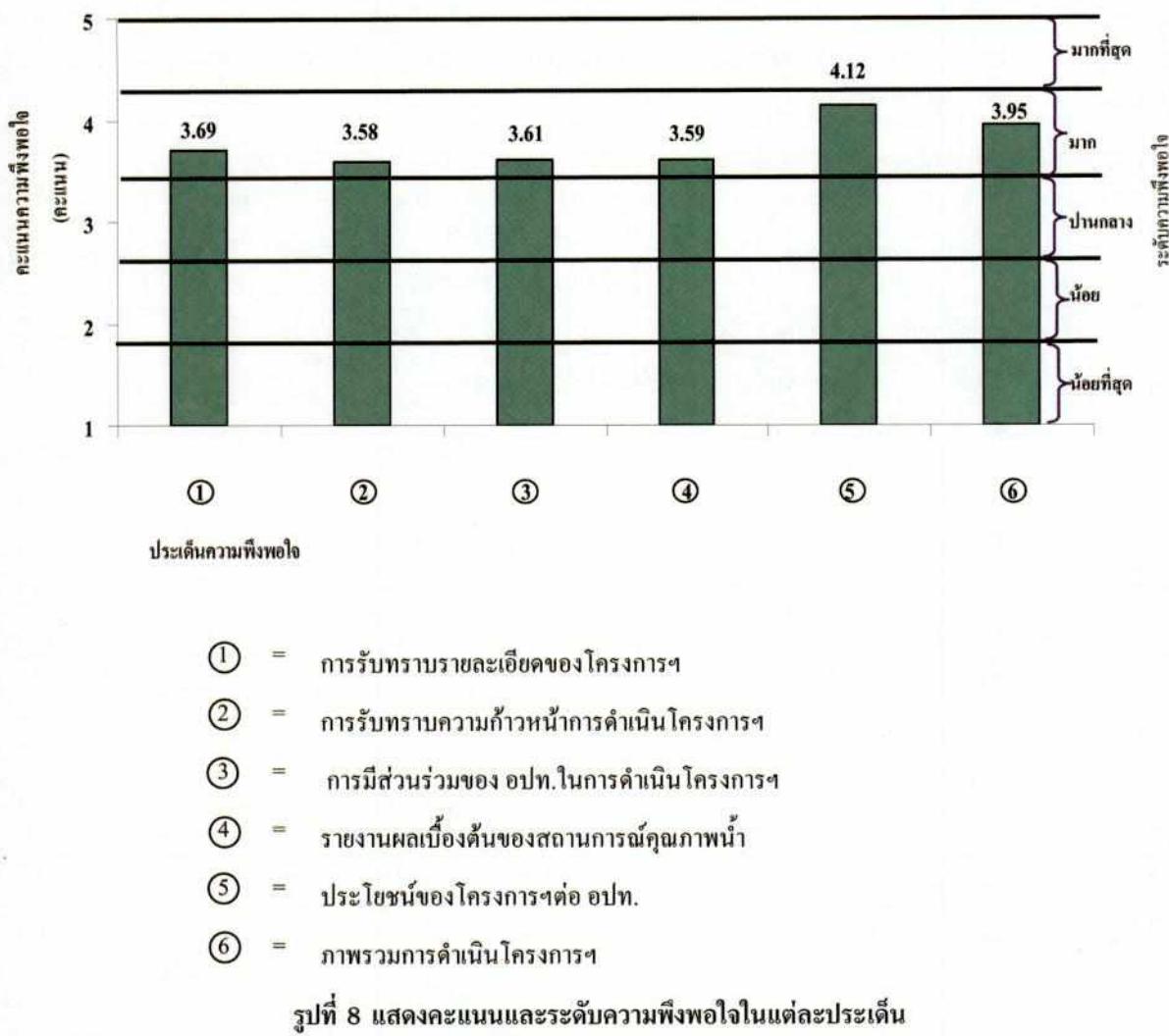
ตารางที่ 8 ผลการสำรวจความพึงพอใจ

ประเด็นวัดผลความพึงพอใจ	คะแนนเฉลี่ย (คะแนนเต็ม 5 คะแนน)	ร้อยละ	ระดับความพึงพอใจ
1. การรับทราบรายละเอียดการดำเนินโครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสถานการณ์คุณภาพน้ำ : หนึ่งท้องถิ่น หนึ่งจุดติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ	3.69	73.82	มาก
2. การรับทราบความก้าวหน้าการดำเนินโครงการเป็นระยะๆ เช่น การกำหนดสถานีเก็บตัวอย่างน้ำ การแจ้งกำหนดการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ และผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ เป็นต้น	3.58	71.64	มาก
3. การมีส่วนร่วมของ อปท. ในการดำเนินโครงการฯ เช่น การกำหนดจุดเก็บตัวอย่างน้ำ และโอกาสในการร่วมติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ	3.61	72.18	มาก
4. รายงานผลเบื้องต้นของสถานการณ์คุณภาพน้ำ	3.59	71.82	มาก
5. โครงการนี้มีประโยชน์ต่อ อปท. มากน้อยเพียงใด	4.12	82.36	มาก
6. โดยภาพรวมท่านมีความรู้สึกพอใจกับการดำเนินงาน โครงการฯ	3.95	79.09	มาก
รวม	3.76	75.15	มาก

สรุปผลการสำรวจความพึงพอใจ

ระดับความพึงพอใจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่อการดำเนินโครงการนี้ ในภาพรวมทั้งหมดและทุกประเด็นของการสำรวจมีคะแนนความพึงพอใจ (ร้อยละ) โดยเฉลี่ย ร้อยละ 75.15 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ พึงพอใจมาก โดยคะแนนความพึงพอใจที่มีคะแนนเฉลี่ยสูง (ร้อยละ) คือ ประเด็นโครงการมีประโยชน์ต่อ อปท. ร้อยละ 82.36 ส่วนประเด็นที่ได้คะแนนเฉลี่ยน้อย คือ การรับทราบข้อมูลความก้าวหน้าของโครงการ และการมีส่วนร่วมของ อปท. ในการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ และรายงานผลสถานการณ์คุณภาพน้ำเบื้องต้น

- ① = การรับทราบรายละเอียดของโครงการฯ
- ② = การรับทราบความก้าวหน้าการดำเนินโครงการฯ
- ③ = การมีส่วนร่วมของ อปท.ในการดำเนินโครงการฯ
- ④ = รายงานผลเบื้องต้นของสถานการณ์คุณภาพน้ำ
- ⑤ = ประโยชน์ของโครงการฯต่อ อปท.
- ⑥ = ภาพรวมการดำเนินโครงการฯ

รูปที่ 8 แสดงคะแนนและระดับความพึงพอใจในแต่ละประเด็น

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติบจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการสำรวจระดับความพึงพอใจดังกล่าว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยสรุปดังนี้

ด้านการดำเนินโครงการฯ

(1) ควรมีการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่องทุกปี และเพิ่มจำนวนครั้งในการตรวจวัดให้มากกว่านี้ และให้ตรวจวัดคุณภาพน้ำในลักษณะทุกสาย

(2) ควรเพิ่มจุดตรวจวัดคุณภาพน้ำในบ่อหรือ สารน้ำ ที่ชุดขึ้นมาใหม่

(3) การตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำควรวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาที่ทำให้คุณภาพน้ำเลื่อนโถรน เพื่อเป็นหลักฐานอ้างอิงในการสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชน

(4) ควรให้ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขปัญหาน้ำเสีย เช่น การเสนอแนะโครงการในการแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำ

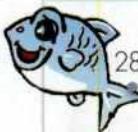
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

(1) ควรมีการแจ้งท้องถิ่นหรือพื้นที่ให้ทราบก่อนล่วงหน้าเพื่อเข้าร่วมติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ

(2) ควรแจ้งการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนในส่วนที่เกี่ยวข้องให้อปท.ทราบอย่างละเอียด

(3) ควรมีการจัดประชุมเพื่อแจ้งผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำ พร้อมทั้งสาเหตุของปัญหาน้ำเสียตลอดจนแนวทางแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนในพื้นที่

(4) ให้อปท. มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการฯ 多กว่านี้

(5) ควรสนับสนุนชุดอุปกรณ์ทดสอบคุณภาพน้ำให้ อปท.เพื่อที่จะทำการตรวจสอบคุณภาพน้ำด้วยตนเอง

(6) ความมีการฝึกอบรมแกนนำระดับตำบลหรือหมู่บ้าน เพื่อสร้างจิตสำนึกรักษาสิ่งแวดล้อม

ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

(1) ควรประชาสัมพันธ์ข้อมูลการตรวจวัดคุณภาพน้ำ เพื่อรายงานต่อสาธารณชนและเพื่อประโยชน์ในการจัดการและแก้ไขปัญหาทางกลเมืองทางน้ำ

(2) ความมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างจิตสำนึกรักษาสิ่งแวดล้อมของประชาชนต่อการอนุรักษ์ ดูแล รักษาแหล่งน้ำให้มีคุณภาพน้ำดี

(3) ควรประชาสัมพันธ์โครงการและเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนรับทราบมากกว่าเดิม เช่นเพิ่มแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์โครงการ และแผ่นป้ายแสดงคุณภาพน้ำ

(4) ความมีการประสานงานกับ อปท. มากกว่าเดิม และมีการเผยแพร่ข้อมูลอย่างทั่วถึง

แนวทางในการปรับปรุงและแก้ไขตามข้อเสนอแนะจาก การสำรวจความพึงพอใจ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการสำรวจ	แนวทางในการปรับปรุงและแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
<p>ด้านการดำเนินโครงการ</p> <ol style="list-style-type: none">ความมีการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่องทุกปี และเพิ่มจำนวนครั้งในการตรวจวัดให้มากกว่าเดิม และให้ตรวจวัดคุณภาพน้ำในลำคลองทุกสายความเพิ่มจุดตรวจวัดคุณภาพน้ำในบ่อหรือ กระช้า ที่ชัดขึ้น มากขึ้นการตรวจวัดคุณภาพน้ำค่าวิเคราะห์ สาเหตุของ ปัญหา ที่ทำให้คุณภาพน้ำเสื่อมทราม เพื่อเป็นหลักฐานอ้างอิง ในการสร้างจิตสำนึกรักษาสิ่งแวดล้อมควรให้ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขปัญหาน้ำเสีย เช่น การเสนอแนะโครงการในการแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำ	<p>1. จากการสำรวจความพึงพอใจพบว่าโครงการนี้มีประโยชน์ต่อ อปท. มาก สำนักงานฯ จึงพิจารณาดำเนินโครงการนี้ต่อไปเป็นปีงบประมาณ 2551 โดยติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำของลำน้ำและจุดที่ อปท. กำหนดไว้ด้วยจำนวน 178 จุด พร้อมเพิ่มจำนวนครั้งในการเก็บตัวอย่างเป็น 3 ครั้ง ให้ครอบคลุมช่วงฤดูกาล คือฤดูฝน (เดือนตุลาคม – กุมภาพันธ์) ฤดูร้อนที่มีฝนตกน้ำบางประปาย (เดือนมีนาคม – เมษายน) ฤดูร้อน (พฤษภาคม – กันยายน) เพื่อเป็นโครงการต้นแบบ สำหรับ อปท. ไปประยุกต์ดำเนินการในพื้นที่ของตนเอง</p> <p>2. การดำเนินการให้ครอบคลุมลำคลองทุกสายน้ำ คง เป็นข้อจำกัดของสำนักงานฯ ทั้งด้านงบประมาณ กำลังคน และระยะเวลา เนื่องจากจำนวนลำคลองในแต่ละ อปท. มี เป็นจำนวนมาก ดังนั้น หาก อปท. สามารถดำเนินการได้ เองในพื้นที่ของตนเอง หรือจัดทำโครงการในลักษณะทุ่นส่วน โดย อปท. เป็นผู้เก็บตัวอย่าง และสำนักงานฯ วิเคราะห์ ตัวอย่างให้ในระยะเริ่มแรก โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สร้างโครงการในการจัดทำรายงานสถานการณ์คุณภาพน้ำในพื้นที่</p> <p>3. โดยทั่วไป คุณภาพน้ำเสื่อมทรามมีหลายสาเหตุ ทั้ง จากการที่แหล่งน้ำมีวัชพืชปกคลุมและเน่าทึบ臭 หรือน้ำไม่เกิดการไหลเวียน หรือมีการระบายน้ำทึบที่มีความสกปรกทั้งจากชุมชน สถานประกอบการ โรงงาน อุตสาหกรรม หรือการเลี้ยงปศุสัตว์ เป็นหลัก ส่วนจะเป็นสาเหตุได้มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับกิจกรรมต่างๆ ในแต่ละ อปท. ซึ่งแต่ละ อปท. ซึ่งอยู่ในพื้นที่จะมีข้อมูลในภาพรวม เหล่านี้อยู่แล้ว โดยนำข้อมูลเหล่านั้น มาประกอบการ</p>

ข้อเสนอแนะที่ได้จากแบบสำรวจ	แนวทางในการปรับปรุงและแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
<p>ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน</p> <ol style="list-style-type: none"> การแจ้งการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนในส่วนที่เกี่ยวข้องให้อปท.ทราบอย่างละเอียด ให้อปท. มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการมากกว่านี้ ความมีการจัดประชุมเพื่อแจ้งผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำพร้อมทั้งสามารถปั้นหาให้กับประชาชนในพื้นที่ ความมีการฝึกอบรมแกนนำระดับตำบลหรือหมู่บ้าน เพื่อสร้างจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อม การสนับสนุนชุดอุปกรณ์ทดสอบคุณภาพน้ำให้อปท.เพื่อที่จะทำการตรวจสอบคุณภาพน้ำด้วยตนเอง 	<p>วิเคราะห์ในเบื้องต้น</p> <ol style="list-style-type: none"> ถ้าต้องการข้อมูลในรายละเอียด ต้องนำข้อมูลในเบื้องต้นจากข้อ 3 มาสำรวจการดำเนินกิจกรรม และการจัดการน้ำเสียของแต่ละแห่งลงมาเป็นผลพิพิธหรือแหล่งที่มีการระบายน้ำทั้ง ในแต่ละพื้นที่ของ อปท. ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขปัญหาน้ำเสีย จะได้ดำเนินการในโอกาสต่อไป
<p>ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์</p> <ol style="list-style-type: none"> ควรประชาสัมพันธ์ข้อมูลการตรวจวัดคุณภาพน้ำ เพื่อรายงานต่อสาธารณะและเพื่อประโยชน์ในการจัดการและแก้ไขปัญหางามลพิษทางน้ำ ควรมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างจิตสำนึกร้มีส่วนร่วมของประชาชนต่อการอนุรักษ์ ดูแล รักษาแหล่งน้ำให้มีคุณภาพน้ำที่ดี ควรประชาสัมพันธ์โครงการและเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนรับทราบมากกว่านี้ เช่นเพิ่มแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ โครงการ และแผ่นป้ายแสดงคุณภาพน้ำ ควรมีการประสานงานกับ อปท. มากกว่านี้ และมีการเผยแพร่ข้อมูลอย่างทั่วถึง 	<ol style="list-style-type: none"> ในการดำเนินงานแต่ละขั้นตอนให้มีการประสานงานกับแต่ละ อปท. แต่ระยะเวลาในการประสานงานอาจกระชันชิดเกินไป ดังนั้น ใน การดำเนินการต่อไป จะมีการประสานงานและทำงานด้วยบุคคลเดียวกันและแจ้งให้อปท. ทราบเป็นการล่วงหน้าพอสมควร และจะมีการจัดการประชุมซึ่งการดำเนินโครงการฯ นี้ที่จะดำเนินการต่อไปนี้ 2551 ก่อนการดำเนินการ พร้อมกับรายงานผลการดำเนินโครงการฯ ในปี 2550 ด้วย ได้มีการจัดการฝึกอบรม และสอดแทรกเรื่องของการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ และพื้นฟูคุณภาพน้ำ ในโอกาสการจัดฝึกอบรมของสำนักงานฯ เอง และเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ที่จัดโดย อปท. และหน่วยงานต่างๆ อุบัติ อปท. สามารถใช้ข้อมูลจากรายงานฉบับนี้ ในส่วนของ อปท. ของตนเอง ไปขยายผลและประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนทราบถึงคุณภาพน้ำ เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนมามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาร่วมกับ อปท. สำนักงานฯ ได้ดำเนินการฝึกอบรมให้ความรู้และสนับสนุนชุดอุปกรณ์ให้เครือข่ายฝีระวังคุณภาพน้ำ โดยการตรวจวัดค่าอุกซิเจนละลายน้ำ เมื่อปี 2548 – 2549 และจะทบทวนและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ทั้งสร้างเครือข่ายใหม่และเครือข่ายเดิมในพื้นที่ลุ่มน้ำย่อยที่วิกฤต

สรุป

จากการดำเนินโครงการพัฒนาระบบข้อมูลสถานการณ์คุณภาพน้ำ : หนึ่งห้องถีน หนึ่งจุดติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ ในปีงบประมาณ 2550 สรุปได้ดังนี้

1. ผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำครั้งที่ 1 (เดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2550) โดยพิจารณาจากค่าอุกซิเจน ละลายน้ำ และค่าบีโอดี ในลำน้ำ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถีน 178 แห่ง ในพื้นที่คุณภาพน้ำที่เลstan ลงขล พบว่า โดย ประมาณคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดีร้อยละ 6 เกณฑ์พอใช้ร้อยละ 12 เกณฑ์เสื่อมโรม ร้อยละ 41 และเกณฑ์เสื่อมโรมมาก ร้อยละ 41

2. ผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำครั้งที่ 2 (เดือนกรกฎาคม 2550) พบว่า โดยประมาณคุณภาพน้ำ อยู่ใน เกณฑ์ดีร้อยละ 3 เกณฑ์พอใช้ร้อยละ 14 เกณฑ์เสื่อมโรม ร้อยละ 30 และเกณฑ์เสื่อมโรมมาก ร้อยละ 53

3. ในปี 2550 สถานะภูมิอากาศ คลาดเคลื่อนไปจากปกติ กล่าวคือ ในช่วงเดือนพฤษภาคม – กรกฎาคม ของทุกปี ในบริเวณภาคใต้ตอนล่างฝั่งตะวันออก ควรจะเป็นฤดูร้อน ซึ่งมีปริมาณฝนน้อยมาก แต่กลับปรากฏว่าในช่วงดังกล่าวมีปริมาณ ฝนมาก จึงส่งผลให้ลำน้ำมีคุณภาพน้ำจากการติดตามตรวจสอบครั้งที่ 2 เสื่อมโรมมากยิ่งขึ้น ซึ่งสาเหตุสำคัญเนื่องมาจาก แหล่งกำเนิดมลพิษที่มีจุดกำเนิดไม่แน่นอน โดยน้ำฝนจะชะล้างความสกปรกหรือสารอินทรีย์จากพื้นที่ชุมชน และพื้นที่ดันน้ำ จากการกัดเซาะพังทลายของหน้าดิน และจากพื้นที่การเกษตรลงสู่ลำน้ำ

4. ลำน้ำขององค์กรปกครองส่วนท้องถีนในพื้นที่ลุ่มน้ำที่เลstan ลงขล ที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดี มี 2 องค์กรปกครอง ส่วนท้องถีน คือ ลำน้ำ ในอำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง ได้แก่

- คลองสานแดง อ.บต. แม่ชี
- คลองบางแก้ว อ.บต. คลองใหญ่

5. ลำน้ำที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์พอใช้ มี 9 องค์กรปกครองส่วนท้องถีน คือ

• สร่าน้ำโคกแซะ อ.บต. นางหลง	• อำเภอชะวด อ.บก.ชะวด	จังหวัดนครศรีธรรมราช
• คลองป่าบอน อ.บต. หนองช้าง	• อำเภอป่าบอน อ.บก.ป่าบอน	จังหวัดพัทลุง
• คลองป่าบอน อ.บต. วังใหม่	• อำเภอป่าบอน อ.บก.ป่าบอน	จังหวัดพัทลุง
• คลองท่าแซะ อ.บต. ชุมวงศ์	• อำเภอชุมวงศ์ อ.บก.ชุมวงศ์	จังหวัดพัทลุง
• คลองตะโหมด ทต. ตะโหมด	• อำเภอตะโหมด ทต. ตะโ海边	จังหวัดพัทลุง
• คลองท่าโพธิ์ อ.บต. ควนมะพร้าว	• อำเภอเมือง อ.บก.เมือง	จังหวัดพัทลุง
• คลองรัตภูมิ ทต. กำแพงเพชร	• อำเภอวัดภูมิ อ.บก.วัดภูมิ	จังหวัดสระบุรี
• คลองรัตภูมิ ทต. นาสีทอง	• อำเภอวัดภูมิ อ.บก.วัดภูมิ	จังหวัดสระบุรี
• คลองรัตภูมิ อ.บต. คุหาใต้	• อำเภอวัดภูมิ อ.บก.วัดภูมิ	จังหวัดสระบุรี

6. ลำน้ำที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโรมมากตลอด มี 7 องค์กรปกครองส่วนท้องถีน คือ

• คลองชวาง ทบ.สระบุรี	• อำเภอเมือง อ.บก.เมือง	จังหวัดสระบุรี
• คลองเตย ทบ.คลองแห	• อำเภอหาดใหญ่ อ.บก.หาดใหญ่	จังหวัดสงขลา
• คลองหนัง อ.บต. คลองรี	• อำเภอสตึกพระ อ.บก.สตึกพระ	จังหวัดสงขลา
• คลองแม่ใหญ่ อ.บต. แคนส่วน	• อำเภอระโนด อ.บก.ระโนด	จังหวัดสงขลา
• สร่าน้ำพังขาม อ.บต. บ่อ丹	• อำเภอสตึกพระ อ.บก.สตึกพระ	จังหวัดสงขลา
• คลองห้วยไทร อ.บต. ชุมพล	• อำเภอศรีนราธ อ.บก.ศรีนราธ	จังหวัดพัทลุง

• คลองดอน อบต.เขาพังไกร อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช

7. สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เหลือ จะมีคุณภาพดังนี้

• อัตรายield เสื่อมโทรม ที่มีแนวโน้มจะปรับตัวอยู่ในระดับพอใช้ จำนวน 52 แห่ง

• อัตรายield เสื่อมโทรม จำนวน 73 แห่ง

• อัตรายield เสื่อมโทรม ที่มีแนวโน้มจะเสื่อมโทรมมาก จำนวน 35 แห่ง

8. สาเหตุที่ทำให้แหล่งน้ำมีค่าบีโอดี หรือปริมาณสารอินทรีย์สูงและส่งผลต่อเมืองทำให้ค่าออกซิเจนลดน้อยลง อีกทั้งส่งผลให้เกิดการเจริญเติบโตของพืชน้ำหรือวัชพืชน้ำอย่างรวดเร็ว และส่งผลกระทบให้แหล่งน้ำเสื่อมโทรม หรือเน่าเสีย ในที่สุดนั้น มาจากการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งมลพิษที่มีแหล่งกำเนิดแผ่นอน เช่น จากชุมชน จากร่องน้ำอุตสาหกรรม และจากการเลี้ยงปศุสัตว์ และจากแหล่งมลพิษที่มีแหล่งกำเนิดไม่แผ่นอน ซึ่งเกิดจากการชะล้างของน้ำฝนจากพื้นที่ชุมชน พื้นที่ชานบท และพื้นที่การเกษตร รวมทั้งการชะล้างพังทลายของหน้าดินจากพื้นที่ป่าหรือพื้นที่สูง เป็นต้น

9. จากการสำรวจความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินโครงการ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการกำหนดลำน้ำ จุดเก็บตัวอย่างน้ำ และร่วมเก็บตัวอย่างน้ำในลำน้ำ/จุดที่กำหนด รวมทั้งความเห็นต่อความสำคัญหรือประโยชน์ของโครงการที่มีต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พนวจ คะแนนความพึงพอใจโดยรวมทั้งหมดโดยเฉลี่ยร้อยละ 75 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์พึงพอใจมาก และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเห็นว่า โครงการมีประโยชน์ต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สูงถึงร้อยละ 82

ข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินงานต่อไป

เพื่อให้มีข้อมูลพื้นฐาน (baseline) ที่จะบ่งบอกสถานการณ์คุณภาพน้ำของลำน้ำในแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสามารถทำนายเหตุการณ์ และเตือนภัยล่วงหน้าได้ จึงดัง

1. ดำเนินการต่อเนื่อง เพื่อให้ทราบแนวโน้มสถานการณ์คุณภาพน้ำในแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. เผยแพร่ข้อมูลและประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง โดยการประมวลข้อมูลให้เป็นข้อมูลสารสนเทศ ที่เข้าใจง่าย และลือสารให้ครอบคลุมทุกภาคส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ตระหนักรถึงสถานการณ์คุณภาพน้ำที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของพื้นที่ตนเอง และเข้ามามีบทบาทในการป้องกัน รักษา และฟื้นฟูคุณภาพน้ำในพื้นที่ของตนเอง แบบมีส่วนร่วม ในการประเมินปัจจัยที่ทำให้เกิดความเสื่อมโทรมกับลำน้ำ วางแผน ดำเนินการตามแผน และติดตามประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่จะทำให้ลำน้ำในพื้นที่ของตนเองอยู่ในมาตรฐานที่เหมาะสม

3. เสริมสร้างความรู้ และส่งเสริมสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีขีดความสามารถในการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพน้ำ เพื่อสามารถประเมินสถานการณ์คุณภาพล่วงเวลาล้อม โดยเฉพาะคุณภาพน้ำได้ด้วยตนเอง เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน (baseline) ในการบริหารจัดการคุณภาพน้ำในท้องถิ่นของตนเองได้ทันต่อเหตุการณ์ และมีประสิทธิภาพ

ภาคพื้นดิน

ภาคพื้นดิน ก

มาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำพิจิตร

ลำดับ	ตัวชี้วัดคุณภาพน้ำ	ค่าทาง สถิติ	หน่วย	การแบ่งประเภทคุณภาพน้ำตามการใช้ประโยชน์				
				ประเภทที่ 1	ประเภทที่ 2	ประเภทที่ 3	ประเภทที่ 4	ประเภทที่ 5
1.	สี กลิ่นและรส (Colour, Odour and Taste)	-	มก./ล.	✓	✓	✓	✓	-
2.	อุณหภูมิ (Water Temperature)	(°C)	มก./ล.	✓	✓	✓	✓	-
3.	ความเป็นกรดเป็นด่าง (pH)	-	มก./ล.	✓	5.0-9.0	5.0-9.0	5.0-9.0	-
4.	ออกซิเจนละลายน้ำ (DO)	P ₂₀	มก./ล.	✓	≤ 6.0	≤ 4.0	≤ 2.0	-
5.	บีโอดี (BOD)	P ₈₀	มก./ล.	✓	≥ 1.5	≥ 2.0	≥ 4.0	-
6.	โคลิฟอร์มแบคทีเรีย	P ₈₀	MPN/100 มล.	✓	≥ 5,000	≥ 20,000	-	-
	- โคลิฟอร์มรวม (Total Coliform)		MPN/100 มล.	✓	≥ 1,000	≥ 4,000	-	-
7.	ไนโตรฟิลัตอิกไซด์ (NO ₂ -N)	มก./ล.	✓	สูงสุดไม่เกิน 5.0				
8.	ไนโตรามิโนเอตอิกไซด์ (NH ₃ -N)	มก./ล.	✓	สูงสุดไม่เกิน 0.5				
9.	ฟีโนอล (Phenols)	มก./ล.	✓	สูงสุดไม่เกิน 0.005				
10.	ทองแดง (Cu)	มก./ล.	✓	สูงสุดไม่เกิน 0.1				
11.	nickel (Ni)	มก./ล.	✓	สูงสุดไม่เกิน 0.1				
12.	แมงกานีส (Mn)	มก./ล.	✓	สูงสุดไม่เกิน 1.0				
13.	สังกะสี (Zn)	มก./ล.	✓	สูงสุดไม่เกิน 1.0				
14.	ปรอททั้งหมด (Total Hg)	มก./ล.	✓	สูงสุดไม่เกิน 0.002				
15.	แคดเมียม (Cd)	มก./ล.	✓	สูงสุดไม่เกิน 0.005* , 0.05**				
16.	โครเมียม (Cr Hexavalent)	มก./ล.	✓	สูงสุดไม่เกิน 0.05				
17.	ตะกั่ว (Pb)	มก./ล.	✓	สูงสุดไม่เกิน 0.05				
18.	สารห不足 (As)	มก./ล.	✓	สูงสุดไม่เกิน 0.01				
19.	ไฮยาไนต์ (CN)	มก./ล.	✓	สูงสุดไม่เกิน 0.005				
20.	กัมมันตภาพรังสี (Radioactivity)	มคคิวเรล/ล.	✓	สูงสุดไม่เกิน 0.1				
	- ความแรงรังสีร่วมและเอกพัท (α)	มคคิวเรล/ล.	✓	สูงสุดไม่เกิน 1.0				
	- ความแรงรังสีร่วมเบตา (β)	มคคิวเรล/ล.	✓	สูงสุดไม่เกิน 0.05				
21.	ค่ารวมของสารเคมีที่ใช้ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ที่มีคลอรีนทั้งหมด (Total Organochlorine Pesticides)	มก./ล.	✓	สูงสุดไม่เกิน 0.05				
	- ดีดีที (DDT)	ไมโครกรัม/ล.	✓	สูงสุดไม่เกิน 1.0				
	- แอลฟ่า-บีอีชี (α-BHC)	ไมโครกรัม/ล.	✓	สูงสุดไม่เกิน 0.02				
	- ดีลดริน (Dieldrin)	ไมโครกรัม/ล.	✓	สูงสุดไม่เกิน 0.1				
	- อัลดริน (Aldrin)	ไมโครกรัม/ล.	✓	สูงสุดไม่เกิน 0.1				
	- เฮปตัคลอร์และເອປົກຄອອີປອກໄຫຼ້ (Heptachlor & Heptachlor epoxide)	ไมโครกรัม/ล.	✓	สูงสุดไม่เกิน 0.2				
	- ເອນດຣິນ (Endrin)	ไมโครกรัม/ล.	✓	ต้องตรวจไม่พบໂຄຍວິທີທີ່ກໍາหนດ				

โครงการพัฒนาระบบข้อมูลสถานการณ์คุณภาพน้ำ : หนึ่งก่องกี่น หนึ่งจุดติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ

หมายเหตุ	n	= ธรรมชาติ
	n'	= อุณหภูมิของน้ำจะต้องไม่สูงกว่าอุณหภูมิความธรรมชาติ เกิน 3 องศาเซลเซียส
*	*	= น้ำที่มีความกระด้างในรูปของ CaCO_3 ไม่เกินกว่า 100 มิลลิกรัมต่อลิตร
**	**	= น้ำที่มีความกระด้างในรูปของ CaCO_3 เกินกว่า 100 มิลลิกรัมต่อลิตร
P_{20}	=	ค่าเปอร์เซนต์ไอลท์ที่ 20 จากจำนวนตัวอย่างน้ำทึ้งหมดที่เก็บมาตรวจสอบ อย่างต่อเนื่อง
P_{80}	=	ค่าเปอร์เซนต์ไอลท์ที่ 80 จากจำนวนตัวอย่างน้ำทึ้งหมดที่เก็บมาตรวจสอบ อย่างต่อเนื่อง
†	=	ไม่น้อยกว่า
‡	=	ไม่นอกกว่า
-	=	ไม่ได้กำหนด

การแบ่งประเภทแหล่งน้ำพิวติน

ประเภทที่ 1 ได้แก่ แหล่งน้ำที่คุณภาพน้ำมีสภาพตามธรรมชาติโดยปราศจากน้ำทึ้งจากกิจกรรมทุกประเภท และสามารถเป็นประโยชน์เพื่อ

- ❖ การอุปโภคและบริโภคโดยต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคตามปกติก่อน
- ❖ การขยายพันธุ์ตามธรรมชาติของสัตว์มีชีวิตรดับพื้นฐาน
- ❖ การอนุรักษ์ระบบนิเวศน์ของแหล่งน้ำ

ประเภทที่ 2 ได้แก่ แหล่งน้ำที่ได้รับน้ำทึ้งจากกิจกรรมบางประเภทและสามารถเป็นประโยชน์เพื่อ

- ❖ การอุปโภคและบริโภค โดยต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคตามปกติ และผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำทั่วไปก่อน
- ❖ การอนุรักษ์สัตว์น้ำ
- ❖ การประมง
- ❖ การว่างน้ำและกีฬาทางน้ำ

ประเภทที่ 3 ได้แก่ แหล่งน้ำที่ได้รับน้ำทึ้งจากกิจกรรมบางประเภทและสามารถเป็นประโยชน์เพื่อ

- ❖ การอุปโภคและบริโภคโดยต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคตามปกติ และผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำทั่วไปก่อน
- ❖ การเกษตร

ประเภทที่ 4 ได้แก่ แหล่งน้ำที่ได้รับน้ำทึ้งจากกิจกรรมบางประเภทและสามารถเป็นประโยชน์เพื่อ

- ❖ การอุปโภคและบริโภคโดยต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคตามปกติและผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำเป็นพิเศษก่อน
- ❖ การอุตสาหกรรม

ประเภทที่ 5 ได้แก่ แหล่งน้ำที่ได้รับน้ำทึ้งจากกิจกรรมบางประเภท และสามารถเป็นประโยชน์เพื่อการคมนาคม

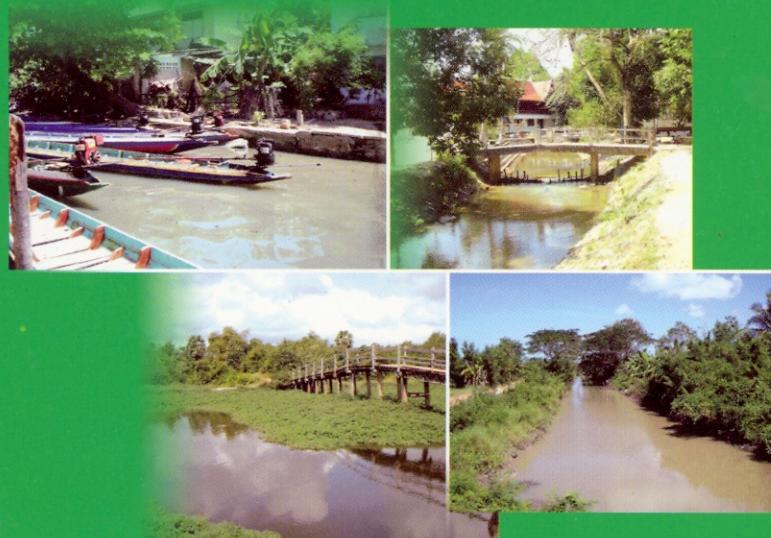
แหล่งที่มา : ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ลงวันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2537 เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำพิวติน
ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

ชั้นห้อง	ชั้นห้อง	อับก.	คอลองต์ที่น้ำท่ามกลางน้ำ	จุดเก็บ		ความกว้าง ความสูง (เมตร)	อุณหภูมิห้อง (° C)	pH	ความเสื่อม (ppt)	DO (mg/l)	BOD (mg/l)
				ตัวอย่าง 1	ตัวอย่าง 2						
สระว่ายน้ำ	หลังคา	อับก.ใหญ่	ต่อออกต่อห้องน้ำ	ต่อออกต่อห้องน้ำ	ต่อออกต่อห้องน้ำ	40.0 (เมตร)	2.0 ตัวอย่าง 1 ตัวอย่าง 2	8.0 ตัวอย่าง 1 ตัวอย่าง 2	7.5 ตัวอย่าง 1 ตัวอย่าง 2	0 ตัวอย่าง 1 ตัวอย่าง 2	2.6 ตัวอย่าง 1 ตัวอย่าง 2
		อับก.กลาง	ต่อออกต่อห้องน้ำ	ต่อออกต่อห้องน้ำ	ต่อออกต่อห้องน้ำ	10.0 (เมตร)	1.0 ตัวอย่าง 1 ตัวอย่าง 2	30 ตัวอย่าง 1 ตัวอย่าง 2	5.5 ตัวอย่าง 1 ตัวอย่าง 2	0 ตัวอย่าง 1 ตัวอย่าง 2	3.2 ตัวอย่าง 1 ตัวอย่าง 2
		อับก.เล็ก	ต่อออกต่อห้องน้ำ	ต่อออกต่อห้องน้ำ	ต่อออกต่อห้องน้ำ	10.0 (เมตร)	1.0 ตัวอย่าง 1 ตัวอย่าง 2	30 ตัวอย่าง 1 ตัวอย่าง 2	8.0 ตัวอย่าง 1 ตัวอย่าง 2	7.1 ตัวอย่าง 1 ตัวอย่าง 2	4.0 ตัวอย่าง 1 ตัวอย่าง 2
		อับก.กลาง	ต่อออกต่อห้องน้ำ	ต่อออกต่อห้องน้ำ	ต่อออกต่อห้องน้ำ	5.0 (เมตร)	0.7 ตัวอย่าง 1 ตัวอย่าง 2	28 ตัวอย่าง 1 ตัวอย่าง 2	8.0 ตัวอย่าง 1 ตัวอย่าง 2	7.3 ตัวอย่าง 1 ตัวอย่าง 2	0 ตัวอย่าง 1 ตัวอย่าง 2
		อับก.เล็ก	ต่อออกต่อห้องน้ำ	ต่อออกต่อห้องน้ำ	ต่อออกต่อห้องน้ำ	6.0 (เมตร)	0.5 ตัวอย่าง 1 ตัวอย่าง 2	29 ตัวอย่าง 1 ตัวอย่าง 2	6.0 ตัวอย่าง 1 ตัวอย่าง 2	7.8 ตัวอย่าง 1 ตัวอย่าง 2	0 ตัวอย่าง 1 ตัวอย่าง 2

บ-๘ โครงการพัฒนาระบบข้อมูลสถานการณ์คุณภาพน้ำ : หนึ่งก้อนกับ หนึ่งจุดติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ

สนับสนุนโดย

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม